

Балиқчиликда хорижий тажрибалар самараси

Президентимиз ташаббуси билан 2018-2019 йўқ йилидан бошлаб Наманган давлат университетида зооинженерия (балиқчилик) таълим йўналишида кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Бундан қўланган мақсад вилоятда кенг қамровли инновацион балиқчилик хўжалиқларини ташкил этиш, мавжуд балиқчилик субъектларининг рентабеллигини ошириш, энг қимматбаҳо балиқ зотларини етиштириш учун мавжуд табиий шароитдан унумли фойдаланиш, аҳолининг балиқ ва балиқ маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини тўла қондириш, балиқчилик йўналишида жаҳон бозорига чиқишида илм-фан ҳамда ишлаб чиқариш интеграциясига эришишдир.

Айни пайтда университетнинг табиий фанлар факультети биология кафедраси томонидан бўлажак балиқчи кадрлар тайёрлашнинг ташкилий жиҳатлари бўйича олиб борилаётган. Хусусан, талабалар таълим олишлари учун ўқув аудиторияси ва лаборатория хоналари қайта жиҳозланди. Фанлар ўқитилишининг сифатини ошириш мақсадида барча профессор-ўқитувчилар машғулотларда инновацион педагогик ва ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда машғулотлар ўтиши йўлга қўйилди. Талабалар малакавий амалиётларини сифатли ташкил этиш учун "Наманганбалиқсаноат" масъулияти чекланган жамиятининг бир нечта балиқчилик хўжалиқларида амалиётларни ўтказиш бўйича ҳамкорлик шартномалари тузилди.

Биология кафедраси профессор-ўқитувчиларининг балиқчилик ва ихтиология соҳаларида олиб бораётган илмий тадқиқотларини янада ривожлантириш, фан, таълим, ишлаб чиқариш интеграциясини амалга ошириш, балиқчилик хўжалиқларидаги мавжуд муаммоларни илмий асосда ўрганиш ва амалий тақлифлар бериш мақсадида кафедра қошида илмий марказ ташкил этиш режалаштирилган. Марказ фаолиятида балиқчилик бўйича бой тажрибага эга Беларусь давлат қишлоқ хўжалиги академиясининг ихтиология ва балиқчилик кафедраси мутахассислари ҳамда "Наманганбалиқсаноат" МЧЖнинг кенг иштироки кўзда тутилган. Зооинженерия таълим йўналишининг ўқув моддий-техника базасини замонавийлаштириш, Марказнинг кенг қамровли фао-

лиятини ташкил этиш ва ривожлантириш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Жаҳон банки молиялаштирган "Ўзбекистонда олий таълимни модернизация қилиш" лойиҳаси доирасидаги академик инновациялар фонди билан Наманган давлат университети ўртасида 2019-2020 йилларга мўлжалланган ва қиймати 200 минг доллар бўлган "Аквакультура бўйича ўқув-амалий тренинж ташкил этиш" лойиҳасини амалга ошириш бўйича ижодий гуруҳ фаолиятини бошлади.

Мазкур маблағ аквакультура (балиқчилик) бўйича олиб борилаётган илмий-тадқиқот лабораториясининг техник-технологик таъминоти, ёш профессор-ўқитувчиларнинг Беларусь давлат қишлоқ хўжалиги академияси ўқув курсларида малакасини ошириши, мутахассислик ва танлов фанларидан янги ўқув адабиётларини чоп этишга қаратилади. Шунингдек, Беларусь давлат қишлоқ хўжалиги академиясининг етакчи мутахассислари иштирокида Наманган вилоятидаги 300 га яқин балиқчилик субъектлари ишчилари билан семинар-тренинглار ўтказиш, кафедра қошида ташкил этиладиган Марказ фаолиятини қўллаб-қувватлаш мақсадларига ҳам йўналтирилади.

– Лойиҳани амалга ошириш билан зооинженерия (балиқчилик) таълим йўналишида тайёрланаётган кадрлар малакасининг сифат кўрсаткичлари ортади, профессор-ўқитувчиларнинг илмий тадқиқотлари

учун мустақам база яратилади, вилоятда балиқчилик соҳасига хизмат қиладиган инновацион илмий-ишлаб чиқариш кластери шаклланади, – дейди Наманган давлат университети табиий фанлар факультети биология кафедраси доценти, биология фанлари номзоди Э.Икромов. – Балиқчилик таълим йўналиши нафақат вилоят, балки республикада балиқчиликнинг интенсив технологияларини жорий этишда кенг имкониятлар очади. Жумладан, балиқчилик таълими ва кластери учун юқори малакали кадрлар (PhD ва DSC) тайёрлаш имкони ортади. Интенсив балиқ етиштириш бўйича илғор хорижий давлатларда қўлланилаётган инновацион технологияларни вилоят шароитига мослаштириш ва балиқчилик хўжалиқларига жорий этишга қўмаклашилади.

Шунингдек, табиий ва сунъий сув ҳавзаларида қимматли балиқ турларини иқлимлаштириш ва қўпайтириш, балиқ селекцияси ҳамда наслчилик ишлари бўйича илмий изланишларга илмий-амалий йўл очилади. Балиқ турлари ва зотлари учун замонавий озқалар рецептурасини ишлаб чиқиш ва оксил ҳамда микроэлементларга бой рацион асосида боқилиш ташкил этишга қўмаклашилади, балиқлар касалликлари профилактикаси ва уларни даволаш йўлга қўйилади.

Ақромжон САТТОРОВ,
ЎЗА муҳбири

Президент ташаббуси

Кафтдек ердан катта даромад

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, Ўзбекистон Либерал-демократик партияси, мутасадди ташкилотлар ва ҳокимликлар вакилларида иборат ишчи гуруҳи аъзолари, деҳқон хўжалиқлари, аҳоли томорқаларига ҳамда бошоқли дон экинларидан бўшайдиган майдонларга такрорий экин экиш ишлари аҳолини ўрганиб, бу борада аниқланган муаммоларни жойида бартараф этишга ҳаракат қилишмоқда.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Томорқачиларга мададкор

Шу мақсадда улар Тошкент вилоятига ҳам боришиб, айни пайтдаги аҳвол билан яқиндан танишишди, аҳоли билан мулоқотда бўлишди. Одамларнинг тақлиф ва мулоҳазаларидан келиб чиққан ҳолда бир нечта амалий семинарлар ҳам ташкиллаштирилди.

"Оққўрғон томорқаларга қўмаклашиш маркази" МЧЖ фаолияти билан танишиш жараёнида маълум бўлдики, жамият ўтган йили ташкил этилганига қарамай, қисқа фурсатда аҳолига чин маънода қўмакчи бўла олди. Хонадонларга асалари, қўй, эчки ва чорва моллари, парранда, кўчат ва уруғлар топширилди, ўсимликлар ва ерларга ишлов берилди, техник хизматлар кўрсатилди, томорқаларида етиштирилган маҳсулотларини экспорт қилишга қўмаклашилди. Ўтган

ярим йилда туман ва қўшни ҳудудлар аҳолисига 553 бош қўй, 12 бош қорамол, 281 қўти асалари, 13 000 бош парранда, 7 443 та мевали ва 77 000 та сабзавот кўчати, 12 миллион сўмлик бир дон мотокультиватор етказилди. 272 сотихдан ортиқ ерда иссиқхона қуришда қўмаклашилди. 410 хонадонга 37,5 миллион сўмлик техника хизмати кўрсатилди. Украинага аҳолидан йиғиб олинган 60 минг АҚШ доллари тенг миқдорда 495 тонна пиёз экспорти ҳам амалга оширилди.

– Одамларимизнинг ердан унумли фойдаланишини таъминлаш мақсадида 2019-2020 йиллар учун бизнес режа тузиб қўйганимиз, – дейди МЧЖ раҳбари Абдусамат Сайдахмедов. – 5 гектар ерга 3,5 миллиард сўм қийматидаги энергия тежовчи иссиқхона қуриб, цитрус мевали кўчатлар етиштиришмоқчимиз. 10 гектар ерда эса 1 миллиард сўм сарфлаб, Хитой ноки кўчатларидан иборат бог яратамиз. Айни пайтда захирамизда 4 минг туп лимон кўчати, 2,5 тонна уруғлик, 20 тонна картошка уруғи, 50 та асалари қўтиси, 500 та парранда мавжуд.

УШБУ СОНДА:

Оролбўйида
унутилмас учрашувлар

2

Сирдарё
соҳилларида

Сирдарё – қаловини топиб қорни ёқаётган, йўлини топиб чўлни хазинаю барака ўчоғига айлантираётган тиниб-тинчимаслар юрти.

5

Бойларга барибир,
бизларга эса...

Ўзбекистонимизнинг тандирдай саратон кунларини биламиз, жонимизни олади. Ана шундай пайтда ЙПХ ходими машинани тўхтатиб, ЭКИХнинг 25 баробари миқдорида жарима ёзворса...

6

ТВдаги ўйинлар
хуморбосдимми ё қиморбосди?

8

Юзма-юз мулоқотлар давом этяпти

Президентимиз ташаббуси билан кун сайин оммалашаётган ўзига хос тамойил – 5 та муҳим ташаббус ижросини жойларда таъминлаш, шунингдек, тadbirkorликни ривожлантириш, инвестицияларни жалб қилиш ва бизнес юртиш учун қўлай муҳит яратиш, электоратимиз вакилларининг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий кафолатларини мустақамлаш, айниқса, аҳолини ишбилармонлик ва ишчанлик фаолиятига кенгроқ ва фаол жалб этиш бугунги кундаги масъулиятли вазифалардан ҳисобланади.

Одамлар билан бевосита мулоқот қилиш, ҳудудларда учраётган айрим ижтимоий-иқтисодий муаммолар бартараф этилишига қўмаклашиш О'зLiDeP фаолиятининг ҳам асосий йўналишларидан бирига айланган. Зеро, сиёсий куч амалий ишлари билангина ўзига билдирилаётган ишонччи оқлаши мумкин.

Шу кунларда О'зLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси ҳамда партиянинг ҳудудий ташкилотлари ходимларидан иборат ишчи гуруҳлари бу борадаги амалий ишларга

катта эътибор қаратиш, аҳолининг турли қатламларига боғлиқ муаммоларни аниқлаш ва уларнинг мақбул ечимларини топишга қўмаклашиш мақсадида мамлакатимизнинг барча бурчакларида мулоқотларга киришдилар.

Газетамизнинг кейинги сонларида ана шундай учрашув ва суҳбатларда ўртага ташланган ҳаётини масалаларнинг қай тарзда ҳал этилганлиги ва бошқа мавзулар юзасидан тайёрланган мақола ва репортажларни эътиборингизга ҳавола қиламиз.

СУРАТДА: О'зLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси томонидан тузилган ишчи гуруҳ аъзоларининг Жиззах вилоятида давом этаётган мулоқотидан лаҳза.

Жараён

Оролбўйида унутилмас учрашувлар

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳамда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Актам Хаитов Қорақалпоғистон Республикасининг Қонлиқул, Қўнғирот, Шуманай, Мўйноқ ва бошқа туманларида бўлиб, аҳоли, хусусан, тадбиркорлар ва фермерлар билан бевосита мулоқотлар ўтказди.

Юзма-юз учрашувлар ва давра суҳбатлари давомида хусусий сектор вакиллари манфаатини ҳар томонлама ҳимоялаш ҳамда уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, ишбилармонлар дуч келаётган айрим муаммоларни тезкорлик билан бартараф этиш, партия аъзолари сафини янада кенгайтириш масалалари хусусида сўз юритилди.

Партиямиз раҳбари ҳамда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси масъул ходими Гулжан Халмуратова, партия Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши раиси Сағиндиқ Турманов ва бошқалар Қонлиқул туманидаги "Kanteks inbest" хусусий корхонаси фаолияти билан ҳам яқиндан танишишди.

Мазкур корхона барпо этилиши учун жами 312 миллиард сўм, жумладан, 112 миллиард 226 миллион сўм лойиҳа ташаббускори томонидан, 199 миллиард 795 миллион сўм эса банк кредитлари ҳисобидан сарфланган. 550 киши, асосан ёшлар меҳнат қилаётган корхонада йилига 11 минг тонна пахта қайта ишланиб, 9 минг тонна ип-калава тайёрланапти. "Kanteks inbest" директори Қ.Ешмуратов корхона лабораториясига энг замонавий ускуналар ўрнатилгани, бу эса ниҳоятда сифатли, жаҳон бозорида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқарилишида қўл келаётганини алоҳида қайд этди.

Қонлиқул туманида партиямизнинг 53 та

бошланғич ташкилоти бўлиб, улар 2 минг 140 нафар маслақдошимизни бирлаштирган. Уларнинг сони яна биттага кўпайди – "Kanteks inbest" МЧЖда 20 нафар сафдошимиздан иборат янги кўйи бўгин ташкил этилди. Унга корхонанинг партиямиз ғоя ва мақсадларига ғоят хайрихоҳ, ишчан ва ташаббускор ходими Г.Ильёсова етакчи этиб сайланди.

– Сиёсий партия жамиятнинг муайян қисми иродасини рўёбга чиқаришга интилувчи кўнглили бирлашмадир, – деди партиямиз раҳбари Актам Хаитов. – Демак, аҳолининг маълум бир қатлами манфаатини ифода этиш учун, аввало, шу қатламнинг хоҳиш-истаги ва муаммоларини яхши билиш керак. Бунинг учун партия ўз электорати билан доимий алоқада бўлиши зарур. Партиямиз бошланғич ташкилотлари бизга ана шундай имконият беради.

O'zLiDeP вакиллари Қўнғирот туманидаги "Uz-Kor Gaz Chemical" қўшма корхонасида ҳам бўлишди. Корхона раҳбари ўринбосари Т.Жўраев маълум қилганидек, газ-кимё мажмуаси газни тақсимловчи, этилен, полипропилен ишлаб чиқарувчи ва бошқа йўналишларга ихтисослашган, энг илғор технологиялар асосида иш юритувчи бешта завод ҳамда замонавий инфратузилма объектларини ўз ичига олган. Қурилишига 4 миллиард АҚШ доллари сарфланган мажмуада йилига 4,5 миллиард куб метр табиий газ қайта ишланиб, 387 минг тонна полиэтилен, 83 минг тонна полипропилен, 102 минг тонна пиролизи дистилляти ва бошқа

кўплаб қимматбаҳо маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Улкан корхоналарда 1,5 мингдан зиёд ишчи-хизматчи тер тўймоқда.

Учрашувда O'zLiDeP раҳбари сўз олиб, мамлакатимиз иқтисодиёти рақобатбардошлигини таъминлаш партиянинг биринчи даражали вазифаси эканини, бунинг учун сиёсий куч иқтисодиётни тузилмавий ўзгартириш ва диверсификациялаш жараёни давом эттирилишига изчил кўмаклашаётгани хусусида гапирди. Шунингдек, мажмуада фидокорона меҳнат қилаётган ходимлар номзодларини шу йил парламент кўйи палатаси, маҳаллий кенгашларга депутатликка тавсия қилинишини таъкидлаб ўтди.

Меҳмонлар корхонада иш юритаётган партия таянч тузилмаси фаолияти билан ҳам танишиб, электорат манфаатларини янада ишончли ҳимоялаш юзасидан тавсиялар беришди. Мулоқот давомида яна 200 нафар ишчи-хизматчи партия сафига қабул қилингани эътиборга олинди.

– Мен ҳам сиёсий қарашларимни O'zLiDeP орқали ифода этишга қарор қилдим, – деди БГП аъзоларидан бирига айланган корхона ходими Жасур Жанибеков. – Чунки партиянинг аниқ бир ижтимоий қатламга таянаётганлиги, унинг манфаатларини ҳимоя этувчи куч сифатида аниқ-равшан дастурга эга экани менга маъқул бўлди. O'zLiDeP илгари сураётган ғоялар ҳаётлиги, халқчиллиги билан кўплаб одамларни ўз ортидан эргаштиряпти. Зеро,

тадбиркор ва фермерлар кўпайса, улар эркин, бемалол ишласа, барча соҳалар ривожланади, юртимиз гуллаб-яшнайдими-да. Ижобий ўзгаришларни янада кенгайтириш ва жадаллаштириш учун ҳар биримиз жон қойиштишимиз лозим.

Партиямиз вакилларининг тадбиркор ва фермерлар билан мулоқоти Мўйноқ туманида давом этди. Сафдошларимиз туманда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари билан танишди. Мулоқот давомида яна 200 нафар ишчи-хизматчи партия сафига қабул қилингани эътиборга олинди.

Маҳаллаларда бўлиб ўтган учрашувларда кўпчилик ичимлик суви масаласини тилга олди. Дарҳақиқат, бу Мўйноқда ҳамон ўткир муаммо бўлиб турибди. Актам Хаитов Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳам бу борада амалий кўмак беришини билдирди. Кенгаш қошидаги жамғарма томонидан туманда 200 та артезиан қудуқ қазилиши учун етарли маблағ узоқ муддатли имтиёзли кредит шаклида бериллади.

Шу кунлик мутасаддилар билан биргаликда тегишли ишлар бошлаб юборилди.

Тумандаги "Райимбек фермер" хўжалиги ем-хашак экинлари ўстириш учун қўлай ҳудудда жойлашган. Мазкур хўжаликда ўтказилган учрашувда партиямиз вакиллари ем-хашак тайёрлайдиган цех барпо қилиш таклифини илгари суришди. Таклиф қишлоқ мулкдорларига маъқул бўлди. Цех қурилиши учун кенгаш қошидаги жамғарма томонидан 330 миллион сўм сармоя ажратилишига қелишиб олинди. Бундан ташқари, кенгаш парранда боқиш учун туманда имкониятлар етарли эканини ҳисобга олиб, томорқа ер эгаларига 5 минг донна қурка етказиб беришни зиммасига олди.

Оролбўйидаги қизгин учрашувлар ниҳоясида партия танловларида фаол иштирок этаётган ёшлар, маҳаллий кенгашларнинг ишчан депутатлари, шижоатли фермер ва тадбиркорларга O'zLiDePнинг фахрий ёрлиқлари ва эсдалик совғалари топширилди.

Бехзод ИСРОИЛОВ,
"XXI asr" мухбири

Муносабат

Имконият ва имтиёз

Кредит еб кетарга берилмайди

Айни кунларда халқ бой бўлса, давлат ҳам бой бўлади, деган эзгу тамойил кундалик ҳаётимизга татбиқ этилаётгани амалдаги ишларда намоён бўлмоқда. Ажратилаётган имтиёзли кредитлар эса фикримизнинг исботидир. Маблаглар уч йилга ҳеч қандай гаровсиз 6 ой имтиёзли муддат билан 8 фойзлик эканлиги тадбиркорларга, қолаверса, ёшларга ҳам қўлайлик туғдирмоқда.

Анджон туманида бу борадаги ишлар қувонарли. Айниқса, тумандаги оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш маркази ҳамда туртта сектор раҳбарларининг фуқаролар билан очик мулоқотлари йўналишдаги ютуқларга туртки бўлмоқда. Ташкил этилаётган ярмаркаларда оилавий бизнесни бошлаш истагидаги аҳоли вакиллари муаммоларига ечим топмоқдалар. Эътиборли, жиҳати, ана шундай ярмаркаларга таъминотчи корхоналар таклиф этилмоқда, тўғридан-тўғри шартномалар тузилмоқда. Масалан, ўтган май ойининг биринчи ўн кунлигида кам таъминланган оилалардан 252 тасига 2 миллиард 224 миллион сўм миқдорида кредит ажратилди. 300 нафарга яқин фуқарога тикувчилик машинаси, микротўқилма печ, нон пишириш ва иссиқ-

на қурилмалари, товуқлар, насли қуён, мебель дастохлари материалларининг берилгани уларнинг хусусий тадбиркорлик бошлашлари учун имконият, оиласи учун даромад дегандир. Жорий йилда 28 миллиард сўм имтиёзли кредит ажратилиши белгиланган.

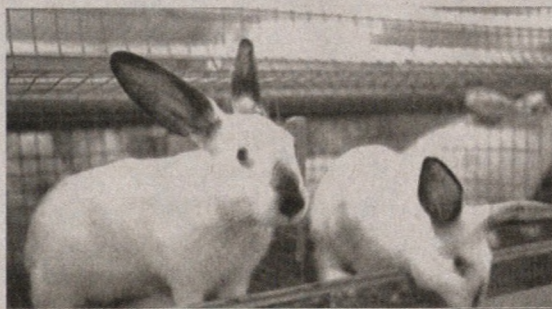
Кредитлар ажратилишида биринчи навбатда тумандаги кам таъминланган 1 минг 380 та оилага эътибор қаратилди. Уларнинг 233 тасига 1 миллиард 700 миллион сўм кредит ажратишга ҳужжатлар расмийлаштирилди. Жумладан, Ҳакан қишлоғидаги Чем маҳалласидан кам таъминланган 8 нафар фуқаро имтиёзли кредит олди. Дилдорхон Қамбарова улардан бири. Унга 7 миллион 200 минг сўм маблағ ҳисобидан 5 бош ҳисори қўйлар берилди.

– Қўраимиз қўйга тўлди, – дейди фуқаро қувониб. – Насиб қилса, кредитни муддатда қайтариб, даромад ҳисобидан уй-жойимизни таъмирлаб, рўзгорни бекам кўст қилмоқчимиз.

Бўтақора қишлоғининг Намуна маҳалласида истиқомат қилувчи Ҳодисахон Қозоқова ҳам бу имкониятдан мамнунлардан. Олти фарзандининг камидан ортиб рўзгорга, рўзгордан ортиб болаларига етказолмай хуноб. Анчагина томорқаси бор. Аммо уни "юрғизиш" учун маблағ йўқ. Ҳовлининг 2 сотихига 4,5 миллион сўм кредит ҳисобига иссиқхона қуриладиган бўлди. Аёлнинг жонига ора кирган имтиёздан боши осмонда.

Зухраҳон Каримовани нафақат Оқёр қишлоғидагилар, балки бутун туман яхши билади. Унинг тадбиркорлиги, ишбилармонлигига ҳавас ортидан қанча ёшлар бизнес муҳитига кириб келдилар. У кредит эвазига олинган тикув машиналари билан маҳалласидаги ҳунаромандлар буюртмаси асосида мебель гилофлари тикишни йўлга қўйиб улгурди.

Минг бир хазина соҳиби

Бобурбек Маллаев туманнинг Ёрбоши қишлоғидаги Чорбоғ маҳалласида яшайди. Олий маълумотли иқтисодчи, тадбиркор. Бир зумда фойдаю зиённинг ҳисобини чиқариб улғурдиганлардан. У дастлаб шунчаки таваккал билан иш бошлаганди. Яъни қўшни Қозғистон давлатидан келтирилган 8 хил насли қуёнларнинг бу даражада кўпайиб, даромад беришини хаёлига келтирмаганди. Бугун 100 бошга етган қуёнлар парваришига ҳавасингиз келади.

Республика насли қуёнлар етиштирувчилар ассоциацияси аъзоси сифатида соҳада даромад топиш истагида бўлган ишбилармонлар бугун Бобурбек Маллаевнинг асосий ҳамкорларига айланишган.

– Йилига ҳар бирининг 30 бошгача насл қолдиришини ҳисобланг, – дейди тадбиркор. – Парҳезбон гушти ва дунё бозорида харидорғир мўйнасининг фалон пул туришини билсангиз, қуёнчилик минг бир хазинанинг бири эканлигига амин бўласиз. Тадбиркор биргина жорий йилнинг ўтган апрель, май ойларида 12 миллион сўм даромад топди. Режалари бисёр. Хитойдан дастгоҳ келтириб, омухта ем тайёрлашни йўлга қўйиш ҳаракати билан елиб-югурияпти.

Аргамчига қил қувват, дейишгани бежиз эмас. Бугун замон ишлаганики, ташаббус билан чиққаники. Юрагида шижоати борлар тадбиркорликда ўрнини топаётгани юқоридаги мисолларда кўриниб турибди.

Зилола РАҲМОНОВА,
"XXI asr" мухбири

Ўзбекистон – ШХТ:

ҳамкорлик янада мустақкамланмоқда

Шанхай ҳамкорлик ташкилоти 18 йиллигини Қирғизистон пойтахти Бишкекда нишонлади. Ўтган қисқа вақт мобайнида мазкур ташкилот жадал ривожланиб, халқаро майдондаги энг нуфузли тузилмалардан биринга айланди.

Шанхай ҳамкорлик ташкилотига дастлаб Хитой, Ўзбекистон, Россия, Қозғистон, Тожикистон ва Қирғизистон аъзо бўлганди. Кейинги босқичда, 2017 йили унга яна икки мамлакат – Ҳиндистон ва Покистон қўшилди. Ҳозирги вақтда ШХТда 8 та аъзо давлат, 4 та қузатувчи давлат ва 6 та мулоқот учун ҳамкор давлат фаолият юритмоқда. Яъни, умумий майдони 34 миллион квадрат километрдан иборат бўлиб, Евроосиёнинг бешдан уч қисмини ва дунё аҳолисининг қарийб ярмини (3,2 миллиард) қамраб олди.

Шанхай ҳамкорлик ташкилотига фаолияти йўлга қўйилганидан буён Хитой билан ШХТга аъзо бошқа давлатлар ўртасидаги савдо айланмаси 20 баробар ортиб, 2018 йил якунлари бўйича 12 миллиард АҚШ долларидан 255 миллиард АҚШ долларига етди. Жаҳон ялпи ички маҳсулотининг 20 фойздан зиёди ШХТга аъзо давлатлар ҳиссасига тўғри келмоқда.

Бу муваффақиятлар замирида, аввало, ШХТга аъзо давлатларнинг "цивилизациялар тўқнашуви", "совуқ уруш" ва бошқа салбий ёндашув, тамойиллардан воз кечиб, конструктив ҳамкорлик, ўзаро ҳурмат ва ишонч, тенг ҳуқуқлилик ҳамда ўзаро манфаатли муносабатларни йўлга қўйганлиги мужассам.

Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар билан кенг қўламли ва ўзаро манфаатли муносабатларни изчил ривожлантириш мамлакатимиз ташқи сиёсатининг энг муҳим йўналишларидан ҳисобланади. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгилаб берилган устувор мақсад ва вазифаларни амалга ошириш йўлида олиб борилаётган фаол ташқи сиёсат мамлакатимиз тараққиётида муҳим аҳамиятга эга бўлиб, иқтисодиётимизнинг барқарор ривожланишига, халқимизнинг тинч ва осуда ҳаётини таъмин-

лашга ҳамда Ватанимизнинг халқаро майдонда муносиб ўрин эгаллашига хизмат қилиб келмоқда.

Ўтган йилнинг июнида Хитойнинг Циндао шаҳрида бўлиб ўтган ШХТ саммитида Ўзбекистон ташаббуси билан мазкур ташкилотга аъзо давлатлар ўртасида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги ҳамкорлик концепцияси ишлаб чиқилди. Шунингдек, ШХТга аъзо давлатлар раҳбарларининг ёшларга қўшма мурожаатида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича ҳаракатлар дастурининг қабул қилиниши ушбу масалаларни ҳал этишда мамлакатимизнинг фаол иштирокини яна бир бор кўрсатди.

Шу йилнинг 13-14 июнь кунлари Бишкек шаҳрида бўлиб ўтган Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарлари кенгашининг 19-мажлисида Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг иштирок этиши Ўзбекистоннинг ушбу нуфузли тузилма доирасидаги фаол позициясини мустақкамлаш ҳамда барча аъзо мамлакатлар билан бирдамлик, ўзаро ишонч ва кўп қиррали ҳамкорликни янада ривожлантириш учун янги имкониятлар яратди.

Бишкек саммитида аъзо давлатлар раҳбарлари ШХТни ривожлантириш истиқболлари, хавфсизлик, иқтисодиёт, савдо-сотиқ ва гуманитар соҳаларда ҳамкорликни мустақкамлаш, йirik халқаро ва минтақавий масалаларни муҳокама қилиш юзасидан фикр алмашдилар.

Саммит доирасида минтақа мамлакатлари ўртасидаги ҳамкорликни янада чуқурлаштириш, гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний айланишига қарши курашни кучайтириш, ахборот технологиялари соҳаси, шунингдек, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш ва спорт йўналишларида алоқаларни йўлга қўйиш бўйича ҳужжатлар тўплами имзоланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Шанхай ҳамкорлик ташкилотига давлатлар раҳбарлари саммитидаги иштироки, ўтказилган олий даражадаги учрашув ва имзоланган ҳужжатлар мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни мустақкамлашга, иқтисодиётимизнинг барқарор ўсиши ҳамда Ватанимизнинг халқаро майдондаги нуфузини янада оширишга хизмат қилади.

Ойбек ЖУМАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги
O'zLiDeP фракцияси аъзоси,
Халқаро ишлар ва парламентлараро
алоқалар қўмитаси аъзоси

Кафтдек ердан катта даромад

Бошланиши 1-саҳифада.

Ҳовуздаги хазина

Марказда намуна тарзида қурилган ҳовуз эътибори-мизни тортди. Аввалига уни чўмилиш ҳавзаси деб ўйладик. Кейин билсак, у балиқ етиштирадиган махсус ҳовузда экан. Ихчамгина, ҳар бир хонадонда балиқчиликни йўлга қўйса бўлади. Ҳовуз қуриш ва балиқчиликни бошлаш учун 18 миллион сўм бўлса бас. 12 миллион маблағ ҳавзадаги сувни алмаштириб, кислородга бойитиб турувчи насосга сарфланса, 100 килограмм уруғ учун 4 миллион сўм, 1 тонна емиш учун эса 2 миллион сўм талаб этилади. Астойдил парваришланса, 6 ойда 100 килограмм уруғдан 1,5 тонна балиқ олиш мумкин. Сазан балиғининг kilosини ўртача 22 минг сўмдан ҳисобласак, 33 миллион сўм бўлади. Харажатлар айириб ташланса, соф даромад нақ 21 миллион сўм! Жамият раҳбарининг таъкидлашича, бундай ихчам ҳавзада балиқчилик билан шуғулланиш учун сазан маъқул. Уни боқиш учун кўп меҳнат талаб этилмайди.

Қўргонча маҳалласида яшовчи Илҳом Ботиров хонадонига қирар эканмиз, ахойиб ифор димоғимизни қитқилади. Тартибли ҳовли, 8 сотихли томорқада йўқ экиннинг ўзи йўқ. Картошка қавлаб олиниб, ўрни иккинчи экинга тайёр қилиб қўйилган. Ловия, помидор гул-гул ҳосилга кирган. Яна 4 қутидаги асаларилар асал йиғяпти.

Даромадга яраша буромад

Тошкент ва Бўка туманларида аҳоли томорқаларига, жумладан, экиндан бўшайдиган майдонларга такрорий экин экиш ишлари аҳолини ўрганишга алоҳида эътибор қаратилди. Бўка туманидаги 530 та хонадонни қамраб олган Ибрат маҳалласини ўз номидан келиб чиқиб ибрат бўлишга арзирли маҳалла дейиш мумкин. Қайси бир хонадонга кирманг, бўш ётган ерни кўрмайсиз. Бу маҳалланинг аксарият аҳолиси қарам, помидор, бодринг, булғор қалампири етиштиришда бой тажриба тўплаган.

Маҳалла раиси Рокия опа фаол ва ўз ишини биладиган ташаббускорлардан, одамлар билан елкама-елка ишлашни яхши кўради. Барча хонадон аъзоларини беш кўлдек яхши билади. Бу масъулиятли вазифага уч марта қайта-қайта сайлангани ҳам бежиз эмас, халқпарвар.

— Маҳалламизда 2 785 нафар киши истиқомат қилади. Уларнинг ҳар бири ердан унумли фойдаланади, — дейди Рокия Ҳамраева. — Ҳар бирининг 8-12 сотихдан ери бор. Йилда уч маротабагача ҳосил олади.

— Ерга меҳр бериб кам бўлмадик, — дейди Азиз Холбоев 18 сотихдаги экинларни кўрсата туриб. — Мана шу 20 туп узумдан камида бир тонна ҳосил оламан. Даромадимни эса ҳеч ҳисобламаганман. Бир йиллик сармо-ям эвазига яқинда янги машина олдим, уй қуриб, таъ-

мирдан чиқардим.

Шу ўринда йилда уч бора ҳосил олишнинг ибратликлари тажрибасини ҳам айтиш жоиз. Азиз аканинг айтишича, баҳорнинг илк кунлари экилган биринчи экин — редиска, гулқарам ва бошқалар май ойида, иккинчи экин — помидор, қарам, булғор қалампири август ойида

йиғиштириб олинади. Учинчи мавсумда эса маккажўхори экилиб, қишга яқин йиғиб олинади.

Ибратликлари қарамни Россия ва Қозғистонга экспорт қилишмоқда. Асосийси, етиштирилган ҳосилни сотиш учун ҳеч ким энди сарсон бўлиб бозорма-бозор юрмайди.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ

Ишчи гуруҳ аъзолари Жиззах вилоятининг баъзи ҳудудларига ҳам бориб, айна пайтдаги аҳвол билан яқиндан танишишди, аҳоли билан мулоқотда бўлишди. Уларнинг тақлиф ва мулоҳазаларидан келиб чиққан ҳолда бир нечта амалий семинар ҳам ташкиллаштирилди.

Маълумки, мамлакатимиз аҳолисининг кўпчилиги қисми қишлоқ жойларда истиқомат қилади. Айна пайтда уларга муносиб турмуш тарзи яратиб бериш мақсадида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Қишлоқ хўжалигида моҳияти жиҳатидан бутунлай янги ислохотларнинг амалга оширилаётгани, “Обод қишлоқ”, “Обод маҳалла”, “Ҳар бир оила — тадбиркор”, “Yoshlar — kelajagimiz” давлат дастурлари доирасида олиб борилаётган улкан бунёдкорлик, яратувчилик ишлари, аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш борасида қилинаётган саъй-ҳаракатлар шулар жумласидан. Барча жабҳаларни қамраб олган узғаришлар авваломбор бир мақсадга — аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш, янги иш ўринлари яратиш, тадбиркорликни ривожлантириш, одамларнинг бугунги кундан рози бўлиб, эртанги кунига ишонч билан қарашларига хизмат қилляпти.

Банк кредит маблағлари, янги инновацион технологиялар ва иш усулларини жалб қилган ҳолда аҳолининг шахсий томорқаларидан унумли фойдаланишлари учун имкониятлар яратиб бериш қишлоқ жойларда кечаётган янгилик ва узғаришларнинг таркибий бир қисмидир. Ернинг тилини, ишнинг кўзини биладиган одамлар шахсий томорқалардаги кафтдек ердан ҳам катта даромад олиш мумкинлигини ўз фаолиятлари билан исботламоқдалар.

Дилда иштиёқ, кўнгилда меҳр бўлса бас

Одатда қишлоқ деганда кўз олдимизда, кўзни қувонтирувчи гул-гул узумли ишқомлар, меваларга бой бугу-роғлар, экинлари барқ урган полизларга бурканган уйлар, уларда истиқомат қилувчи меҳмондўст, меҳнатқаш, самимий одамлар гавдаланади. Бир пайтлар, ёз кунлари сут-қатик, мева-чевага бир тўйиб келиш мақсадида шахарликлар қишлоқларда истиқомат қилувчи қариндош-уруғлариникига, ёру биродарлариникига меҳмонга отланишганини кекса авлод яхши эслайди. Ҳозир ҳам шахсий томорқасидан унумли фойдаланаётганлар нафақат ўз дастурхонининг тўқинлигини таъминлашмоқда, балки яхшигина даромад ҳам қилишмоқда.

Шароф Рашидов туманидаги Якка Қайрағоч маҳалласида истиқомат қилувчи Ҳожи бобо Исроиллов хонадонидида бўлган киши дид билан экилиб, меҳр билан парвариш қилинган сархил дарахтларни кўриб бахру дили очилади.

— Қишлоқ одами мева-чева, сабзавотни бозордан сотиб олса уят бўлади, — дейди отахон. — Меҳнатсеварга томорқа бамисоли хазина. Фарзандларим ҳовлидаги меваги дарахтлар парваришидан чарчамайди. Ҳам меҳнат қилади, ҳам дам олади. Невараларимиз ҳам меҳнатта меҳр қўйиб вояга етмоқда.

Депутат — кўмакдош

Зоир Умаров шу маҳалланинг Раваллиқ кўчасида яшайди. 6 сотихлик иссиқхонасида петрушка, редиска, райхон ва турли кўкатлар етиштириб, йилига 3 мартадан ҳосил олмақда. Кўкатнинг узидан йилига 5 миллион келиб турса ёмонми?

Бунёдкор кўчасида истиқомат қилувчи

Жамшид Ибрагимов оила аъзолари билан иссиқхонада лимон етиштиришга бел боғлади. Ниятини амалга ошириш учун O‘zLiDeP депутати Шавкат Бадаловга мурожаат қилди. Қисқа вақтда унга банк 15 миллион сўм кредит маблағи ажратди ва 8 сотихда иссиқхона барпо этди.

Баъзиларга томорқадан унумли фойдаланиш афзалликлари ҳақида гапиришга ҳожат йўқ, айтмасангиз ҳам ерга меҳр беради. Аммо ердан фойдаланмай, ўз ҳолига ташлаб қўйганлар борлигига ҳам гувоҳ бўласан киши. Бунга сабаб нима?

Қўрганларимиз ва мулоқотлар давомида эшитганларимизни умумлаштирадиган бўлса, томорқаларнинг қаровсиз қолишига дангасалиқдан ташқари дашт ҳудудларда дренажларнинг яхши ишламаслиги оқибатида ернинг шўрлангани, ёмғир суви ерга сингмай қўлмакка айланаётгани, оқар сувнинг йўқлиги ва ҳоказолар сабаб бўлаётди. Мисол учун Дўстлик тумани Наврўз шаҳарчасидаги нафақат 24 та икки қаватли уйда истиқомат қилаётган аҳоли, балки 15 та хонадон эгалари ҳам бу йил шахсий томорқасидан оқар сув йўқлиги сабабли фойдалана олишмаган. Маҳалла оқсоқоли Абдурашид Алибоевнинг айтишича, оқова сув келтириш келгуси йил дастурига киритилган.

Манасда ҳам дангасалар бор...

Манас кўргончаси ҳақида эшитмаган одам топилмаса керак. “Обод қишлоқ” Давлат дастурининг дебочаси бўлган мазкур аҳоли масканида олиб бориладиган улкан бунёдкорлик, янгиланиш, ободончилик ишларидан яхши хабардорсиз. Қўргонча аҳоли шахсий томорқадан фойдаланишда ўзгаларга ибрат бўлаётгандир, кўллаб янгиликлар, оммалаштиришга арзийдиган иш тажрибаларига гувоҳ бўлсак керак, деган ўйда ушбу манзилга йўл олдик. Афсуски...

Туман марказидан кўргончага кириб боришимиз биланоқ, янги қўйлакка эски ямоқдай бўлиб турган чала биттан хароба иморату номига ҳайдаб қўйилган томорқа майдонига кўзимиз тушди. Ён атрофидаги қўшниларнинг томорқалари ям-яшил бўлиб барқ уриб тургани учун 20 сотихни эгаллаган ушбу бўш майдон ярқ этиб кўзга ташланди. Ер эгаси бу жойни янги уй қуриш учун ким ошди савдоси орқали сотиб олган экан. Ўйлаб қоласан киши, турли сабабга кўра қаровсиз қолаётгандир, аммо вақтинча фойдаланиш, экин экишга бирор бир оилага берса савоб-ку.

Кўктерак кўчасида янги иморат қураётганлар кўп. Кимнингдир иши ярямида бўлса, кимдир аллақачон оиласи билан кўчиб ўтган. Қувонарлиси, уларнинг барчаси, ерни яшатиб қўйган.

Ернинг умри ўтйпти

Манаснинг ўртасидан ўтган зовур уни иккига ажратиб турибди. Иккинчи тарафига ўтар эканмиз, атрофида иморатлар жойлашган ва шўра, янтоқ, ёввойи ўсимликлар қоплаган бир гектардан ошқ майдонга кўзимиз тушди. Назаримизда кимдир ариқ қазиб, ундан фойдаланишга уриниб кўргану кейин ташлаб кетган. Маълум бўлишича бу майдон янги мактаб биноси учун ажратилган экан.

Қизик, Манасда “Обод қишлоқ” Давлат дастури ниҳоясига етганидан буён бу майдон шу ҳолича қолиб кетган. Демак, дастурга киритилган қурилиш ишлари бошлангунча бир гектардан ошқ ер майдони шундай қаровсиз аҳволда маҳалла хуснига доғ тушириб турарканда. Унгача ахлатхона ёки чакалаторга айланиб кетмаслигига қафолат йўқ. Балки ерни вақтинча атрофдаги аҳолига вақтинча фойдаланишга бўлиб бериш керакдир? Афсуски, бу саволимиз ҳам жавобсиз қолди.

Кун давомида Дўстлик туманининг бир қанча ҳудудларида бўлиб қайтган ишчи гуруҳ аъзолари кечга бориб, Боғзор қишлоқ фуқаролар йиғинида аҳоли учун амалий семинар ташкил қилишди. Туманда ғалладан бўшаган 9 290 гектар ер майдонида такрорий экин экиш режалаштирилгани, “Ҳар бир оила тадбиркор” дастури доирасида аҳолига қўшимча даромад олиш учун ер майдонни ажратилаётгани ва бу борада олиб борилаётган чора-тадбирлар ҳақида маълумот берилди. Шунингдек, томорқа, тукувчилик, паррандачилик, балиқчилик ва бошқа йўналишларда ажратиладиган имтиёзли кредитлар ҳақида батафсил тушунчалар берилиб, махсус эслатма материаллар тарқатилди. Иштирокчилар берган саволларга тегишли ташкилот вакиллари атрофлича жавоб қайтарди.

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ

Шўрланиш муаммо эмас

Сирдарё вилоятининг Сардоба тумани фермер хўжаликлари раҳбарлари ғалладан бўшаган ерларини шудгор қилишиб, кам таъминланган оилалар, ишсиз ёшларга такрорий экин экиш учун ажратиб беришмоқда. Бугунгача тумандаги 40 та деҳқон хўжалигига 116 гектар ер ана шу мақсадда берилди.

Туман вилоятнинг энг чекка ҳудуди, марказдан 90 километр узоқликда жойлашган. Бу ёқларда ернинг шўрланиш даражаси бошқа туманлардагига нисбатан бирмунча юқори

бўлса-да, ундан унумли фойдаланиб, яхши даромад олаётган, янгилик яратишга интилаётганлар кўп.

Пахтаобод шаҳарчаси Қўйтош маҳалласида истиқомат қилувчи Аҳатқул Маматқуловнинг 2 сотихлик иссиқхонасида барқ урган анвойи гуллар, шигил ҳосил боғлаган лимон кўчатлари дилни яйратади. Томорқачи иссиқхонада 7 минг тупдан зиёд булғор қалампири кўчати етиштирибди ва kilosини 15-20 минг сўмдан сотибди. Ҳалоли бўлсин. Айна кунда бозорга сара қизил булғор қалампири олиб чиқмоқда, kilosи 15 минг сўмдан кам эмас!

— Иссиқхонада 12 йилдан бери маҳсулот етиштирамиз, — дейди хонадон бекаси Ойсара Маматқулова. — Ҳозирда 12 сотих ерда 4 та иссиқхонамиз бор. Лимон, булғор қалампири, помидор, бодринг етиштирамиз. Кўчатларнинг бир қисmini экиб, қолганини сотдик. Шу даромад ортидан тўрт ўғил, бир қизни вояга етказиб, олий маълумотли, уй-жойли қилдик.

Ўтган йили 3 гектар ташландиқ ерни ўзлаштирган Аҳатқул ака ва Ойсара опа бу ерларга қовун, тарвуз, сабзи, картошка, ошқовоқ экканди. 35 нафар қишлоқдошларини иш билан таъминлашди. Улардан андоза олган ўнлаб оилалар ҳам иссиқхона қуриб, даромад олишяпти.

“Бозордан фақат гўшт сотиб оламиз, холос”...

Абдумажид ака ва Гулсарабону аялар оиласи ҳам қишлоқдаги серфарзанд хонадонлардан бири саналади. 20 сотих боғдаги юзга яқин турли меваги дарахтлар ҳосили мўллимидан шохлари ерга тегай-тегай дейди.

— Бу ерлар бир замонлар янтоқзор эди, — дейди Абдумажид ака. — Уй-жой қуриш баҳонасида шундай сўлим боққа айлантириб олдик. Бўшаган ерларни кечки сабзи, шолғом, турпга мўлжаллаб турибмиз. Бозордан фақат гўшт сотиб оламиз, холос. Бошқа ҳамма нарса ўзимизнинг томорқадан чиқади.

Давлат идораларида кўп йиллар самарали фаолият юритиб, пенсияга чиққан Абдумажид ака Абсатовнинг қайрат-шижоатига ҳавас қилмай иложимиз йўқ.

Ўз пешона теринг билан топилган ҳалол ризқ-насибанг ҳаммаша тотли бўлади.

Такрорий экинга тайёр

Оқолтин туманида ҳам ғалладан бўшаган 13 500 гектар майдон такрорий экинга тайёр.

Аҳиллик маҳалласида яшовчи Муҳаммадхон Қамбаров 20 сотих томорқасидаги саримсоқни йиғиштириб бўлгач, ерга қайта ишлов

берди, булғор қалампири, ловия, нўхат экди. 2 сотихлик иссиқхонасидаги 30 туп лимон ҳосили ҳавасни келтиради. 100 тупдан зиёд лимон қаламчалари ҳам бир текис ниш урган. Уларнинг бир қисmini ўзига, қолганини буюртмачиларга етказишни мўлжаллаб турибди.

Ён қўшниси Зоир Номозовнинг томорқасидаги қовун, тарвуз палаги нишона берган.

— Бу иккинчи экин, — дейди бека Лола опа. — Бугунча шивит, помидор, картошка экиб, 4 миллион сўм даромад олдик.

Шу маҳалладаги Зоҳира Ўташова ёлғиз кекса аёл бўлгани учун 18 сотихли томорқасига ҳашар йўли билан картошка ва соя экиб берилди. Чопиқ ҳам шундай йўл билан бажарилади.

Холида Бастамова ҳам боқувчисиз. Аммо у бировнинг қўлига қарашни ёқтирмайди. Томорқасидан унумли фойдаланиб, бировдан кам бўлмаслиққа ҳаракат қилади. Боғидаги эртапишар мева борки пишиб, тагига тўкилиб ётибди. Хурмо дарахти мевасининг қўпчилигидан бошини кўтаролмайди. Қираверишдаги қатор анор дарахтлари шигил гулга кирган. Маймунжону қорағат меваларининг ўзи оила бюджетига яхшигина даромад олиб қиради.

13 нафар оилага... имтиёзли кредит

Аҳиллик маҳалла фуқаролари йиғинининг хотин-қизлар билан ишлаш ва оилаларда маънавий-ахлоқий қадриятларни мустаҳкамлаш бўйича мутахассиси Зулайхо Мирзаеванинг айтишича, ҳудудда 26 та кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оила истиқомат қилади. Шу кунгача уларнинг 13 нафарига имтиёзли кредитлар ажратилиб, ўз бизнесларини йўлга қўйишларида амалий кўмак берилган.

Комил Муқимов “Голден” фермер хўжалигининг раҳбари. 30 гектар ерда ғалла етиштирган фермер гектаридан 48 центнердан ғалла ҳосили олиб, йиллик режани ортиги билан удалади. Бўшаган ерни ҳайдатиб, кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож маҳалладошларига қовун-тарвуз, дуккакли экин экиш учун бўлиб берди.

Ишчи гуруҳ фойдаланилмаётган томорқаларни ҳам кўздан кечирди. Мавжуд муаммо ва камчиликлар юзасидан мутасаддиларга тегишли топшириқлар берди. Томорқа қўшимча даромад, тўқин-сочинлик манбаи экани тушунтирилди.

Саҳифани “XXI asr” муҳбирлари
Муҳаммадхон ХУЖАЕВ,
Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ,
Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА ҳамда
O‘zLiDeP Сирдарё вилоят
кенгаши масъул ходими
Дилором ЭСОНОВА тайёрлади.

Партия ҳаёти

Маҳорат дарси

Балиқчилик хўжалигига агросаёҳат

O'zLiDeP Урганч туман Кенгаши, Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг вилоят кенгаши, Ўзбекистон ёш фермерлар кенгашининг вилоят бўлими, "Yoshlar – kelajagimiz" жамғармаси Урганч туман филиали ҳамда туман қишлоқ хўжалиги бошқармаси ҳамкорлигида мазкур тумандаги "Наримон балиқчи" фермер хўжалигига агросаёҳат уюштирилди.

"Барчаси ёш фермерлар истиқболи учун" деб номланган ушбу тадбирда 20 дан зиёд вақтинча ишсиз ёшлар ҳамда кўплаб коллеж битирувчилари иштирок этди. Хўжаликда "Фермер – тадбиркор, мулкдор" мавзусида маҳорат дарслари ҳам ташкил қилинган эътиборга молик.

Йигит-қизлар айнан шу хўжаликка таклиф қилинган бежиз эмас. Ойбек Искандаров бошқараётган "Наримон балиқчи" туманда балиқчиликка ихтисослашган энг пешқадам хўжаликлардан саналади. Утган йили бу ерда 45 тонна балиқ етиштирилиб, олинган фойда 400 миллион сўмни ташкил қилган. Бу йил эса фермер хўжалиги 60 тонна "луқмаи ҳалол"ни сотувга чиқариб, 550 миллион сўм даромад олишни мўлжаллаётди. Хўжаликда Ойбек Искандаровнинг оила аъзоларидан ташқари яна 40 киши меҳнат қилияпти.

Ёшлар 30 гектар майдонни эгаллаган 10 та катта-кичик сунъий қўлда турли-туман ба-

лиқлар парваришланиши жараёнлари билан танишдилар. Шунингдек, хўжаликда боқилаётган зотдор қўй-эчкилар, қорамоллар, отлар ҳам уларнинг эътиборини тортди. Меҳмонлар хўжалик таъсирчанлиги, мулкдорлик, мавзусида маҳорат дарслари ҳам ташкил қилинган эътиборга молик.

Яқинда маҳаллий ҳокимлик томонидан Ёшлар иттифоқининг туман ташкилотига 0,5 гектар ер майдони ажратиб берилди. Партия туман Кенгаши раиси Ўткир Боғбеков ана шу ерда балиқ боқиладиган сув ҳавзаси бунёд қилиш таклифини илгари сурди. Ойбек Искандаров сунъий қўл қурилишига ҳар жиҳатдан ёрдам беришга тайёргилини билдирди. Чунончи, балиқ уруғлари етказиб беришни зиммасига олди.

Ушбу лойиҳа амалга ошса, камиди 5 киши иш билан таъминланади.

Сумбулой НУРМЕТОВА

Шошилинч тиббий ёрдам... ёрдамга муҳтож

Айни пайтда Жиззах вилоят аҳолиси 1 миллион 330 мингдан ортиқ кишини ташкил қилмоқда. Энг кўп, яъни 200 мингдан ортиқ аҳоли Шароф Рашидов туманида истиқомат қилса, Янгиобод туманида 27 минг киши яшайди. Ҳўш, уларга кўрсатилаётган шошилинч тиббий ёрдамдан одамларнинг кўнгли тўлғитми?

Халқ депутатлари Жиззах шаҳар Кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳининг навбатдаги йиғилишида Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази Жиззах филиали тез тиббий ёрдам бўлими бошлиғи Абдували Жонибековнинг ҳисоботи тингланиб, айни саволга жавоб изланди.

Нотикнинг таъкидлашича, вилоят шошилинч тиббий ёрдам тизими – ҳудудий 220 ўринли филиал ҳамда туманлардаги жами 225 ўринли шошилинч тиббий ёрдам бўлимларидан иборат. Аммо бутун вилоятда жарроҳлик реанимация бўлими йўқ. Жорий йилда тизимда ўринлар сони 250 тага оширилиб, қўшимча

12 ўринли жарроҳлик реанимация бўлими ташкил этилиши белгиланган. Ҳозирда янги қурилиш ва реконструкция лойиҳаси амалга ошириляпти.

Вилоят бўйича барча турдаги алоқа воситаларидан 103 рақамга бўлган кўнгироклар тўғридан-тўғри Call марказига келиб тушмоқда. Утган йилда чақириқлар сони жами 364 912 та бўлган. Марказнинг техник ҳолати қониқарли бўлса-да, бинолар капитал таъмирга муҳтож. Иситиш тизими, электр, иссиқ ва совуқ сув тармоқлари, оқова сув қуурлари, том аянчли аҳволда. Газ қувири аҳоли яшаётган жойлардан ўтиб келаётгани сабабли қуз-қиш мавсумида қозонхонанинг газ босими ўта

паст, иситишга кучи етмайди.

Туман тез тиббий ёрдам бўлими ва шохобчалари ҳам жорий ва капитал таъмирлаш, мутахассисларга эҳтиёж сезмоқда. Шошилинч тиббий ёрдам бўлимларида асосий врачлар таъминоти 52 фойз, тез тиббий ёрдам бўлимларида эса 29 фойзни ташкил этади. Мутахассислар асосан ўриндош врачлар ҳисобига тўлдирилмоқда.

Йиғилиш давомида Халқ депу-

татлари Жиззах шаҳар Кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзолари аҳолига тез тиббий ёрдам сифатини яхшилаш, муаммо ва камчиликларни бартараф этиш юзасидан ўз таклиф ва мурожаатларини билдиришди. Ушбу масалалар юзасидан депутатлик ва жамоатчилик назоратини қатъий олиб боришга келишиб олинди.

Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ,
"XXI asr" мухбири

Бунёдкорлик

Меҳмонларга мунтазир

Бухоро шаҳрида сайёҳлик инфратузилмасини жадал ривожлантириш, меҳмонхона ва транспорт хизматлари турларини кенгайтириш ва сифатини янада яхшилаш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, вилоят марказидаги 410 ўринли собиқ "Varaxsha" меҳмонхонаси қисқа муддат ичида бутунлай янги қиёфа касб этди. Тадбиркор Мурод Саидаминовнинг 15 миллиард, банкнинг 8 миллиард сўм сармояси сарфланиши натижасида эски меҳмонхона негизид

жаҳон андозалари даражасидаги янги мажмуа бунёд этилди.

7 қаватли меҳмонхонада сув ҳавзаси, анжуманлар ва спорт заллари, теннис майдони, СПА салони ҳам ишга туширилди.

Мутасаддилар ва мутахассислар фикрига кўра, ушбу қайта қурилган – "Orient Star Varaxsha" меҳмонхонаси тез орада Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси ҳузуридаги "Туризм хизматларини сертификатлаш маркази" томонидан "уч юлдузли" меҳмонхоналар тоифасига киритилади.

Асҳор ИСТАМОВ,
"XXI asr" мухбири

Бошланғич партия ташкилотларида

Намунали бўлиш осонмас

Самарқанд туманидаги "Истиқлол шуъласи" фермер хўжалигида фаолият юритаётган намунали бошланғич партия ташкилотидида "Аҳоли орасида партия ғояларини тарғиб қилишда БПТларнинг ўрни, вазифалари ва ҳудудий партия ташкилотлари билан ишлаш механизмлари" мавзусида махсус ўқув-семинар ташкил этилди.

O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитасининг вилоятдаги партия таянч нуқталарини намунали БПТларга айлантириш, улар фаолиятини жонлантириш тўғрисидаги топиригига асосан ўтказилган тадбирда партия Тойлок, Ургут, Жомбой, Самарқанд туман кенгашлари таркибидagi қуйи бўғинлар етакчилари иштирок этди.

Қайд этиш зарурки, фермер хўжалигидаги мазкур БПТ ўтган йили O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси томонидан ўтказилган "Энг намунали бошланғич партия ташкилоти" танло-

вининг республика босқичида ғолиб бўлган эди. Семинар иштирокчилари таянч тузилма фаолияти билан бево-сита танишдилар.

Хўжалик раҳбари, БПТ етакчиси Бахтиёр Одилов олиб борилаётган ишлар ҳақида сўзлаб берди.

Семинарда қуйи ташкилот хоналарини жиҳозлаш, БПТ бурчаклари ташкил этиш бўйича кўргазма ҳам намойиш этилди.

– Намунали БПТ қандай бўлиши керак, деган саволга муфассал жавоб олдик, – дейди Ургут туман но-

гиронлар жамиятидаги таянч бўғин раиси Қосим Қодиров. – Назарий билимларни амалиётга жорий этишга ҳаракат қиламиз.

Семинарда аҳоли мурожаатлари билан ишлаш, партия электорати манфаатларини ҳимоялашда депутатлар билан ҳамкорлик қилиш, партия маҳаллий тузилмалари билан биргаликда иш олиб бориш, сайловга тайёргарлик кўриш масалалари юзасидан ҳам фикр алмашилди.

O'zLiDeP Самарқанд вилоят
Кенгаши матбуот хизмати

Қоғозда эмас, амалда фаол ишлаш керак

Сайловдаги дастурларини оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқларда тезкорлик билан ёритиш, партия сафларига замонавий билим ва кўникмага эга, янгича фикрлайдиган салоҳиятли ёшларни жалб этиш, депутатликка номзодлар танлашга жиддий эътибор қаратиш яқинлашиб келаётган сайловларда муваффақият қозонишда муҳим аҳамият касб этади.

Қарши шаҳрида туман ва шаҳар кенгашларидаги БПТ ижроия котиблари ва қуйи бўғинлар раислари учун ташкил этилган ўқув-семинарда бугунги кунда партия кенгашлари олдиди турган ана шундай долзарб вазифалар ҳақида сўз борди. Анжуманда "Обод қишлоқ", "Обод маҳалла", "Ҳар бир оила – тадбиркор", "Yoshlar – kelajagimiz" давлат дастурлари ижросини таъминлаш ҳамда Президентимиз томонидан илгари сурилган 5 та муҳим ташаббусни амалиётга татбиқ этиш борасидаги амалий ишлар ва йўл қўйилаётган камчиликлар айтиб ўтилди. Амалий машғулотларда сайлов жараёнлари-га тайёргарлик, Сайлов кодексининг мазмун-моҳияти, унинг нормаларини амалиётга жорий этиш, тарғиб-бот-ташвиқот ишлари самарадорлигини ошириш, истиқболли кадрлар захирасини шакллантириш механизми ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Икки кун давом этган ўқув-семинар қатнашчилари воҳанинг чекка ҳудудларида бўлиб, бошланғич партия ташкилотлари фаолияти, аъзоларнинг сиёсий фаоллиги ва

сайловларга тайёргарлик ишлари билан танишдилар.

– Асосий мақсад воҳадаги бошланғич партия ташкилотлари етакчилари ва фаолларининг билим савияси, дунёқарashi, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлардаги фаоллиги, аҳоли ўртасида партияимизнинг дастурий мақсадларини тарғиб қилишдаги амалий ишларини таҳлилий ва танқидий кўриб чиқишдан иборат эди, – дейди O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси Сиёсий таълим маркази раҳбари Насимхон Алимов. – Амалий ишларни янада жонлантириш учун партия фаоллари аҳоли билан мулоқотларнинг таъсирчан ва самарали усулларидан фойдаланиш, жойлардаги муаммоларни аниқлаш учун бевосита халқ ичига кириб бориб, одамларни тинглаш, уларнинг бандлиги ва фаровонлиги йўлидаги ишларга яқиндан ёрдам бериш лозимлиги таъкидланди. Ана шунда партияимиз ғояларини қўллаб-қувватлайдиган тарафдорларимиз сони янада ортади.

Тадбир сўнгиди жойлардаги БПТлар фаолиятини янада жонлантириш, аъзоларни партиявий топшириқлар билан қамраб олиш, муаммоларнинг мақбул ечимларини топишда кенгашлар ва депутатлик гуруҳлари ҳамкорлигини яхшилаш борасида амалий таклифлар билдирилди. Партия сафларига қабул қилинган бир гуруҳ ёшларга аъзолик гувоҳномалари топширилди.

Сайфулла ИКРОМОВ,
"XXI asr" мухбири

Ҳаммаси қуйи бўғинга боғлиқ

Жондор туманидаги мусика ва санъат мактабида O'zLiDeP туман Кенгаши таркибидagi бошланғич ташкилотлар раислари малакасини оширишга бағишланган намунавий махсус ўқув-семинар ўтказилди.

"Аҳоли орасида партия ғояларини тарғиб қилишда бошланғич партия ташкилотларининг роли, вазифалари ва ҳудудий партия ташкилотлари билан ишлаш механизмлари" деб номланган мазкур семинарда O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши

Ижроия қўмитаси қошидаги Сиёсий таълим маркази раҳбари Насимхон Алимов, партия Бухоро вилоят Кенгаши бўлим мудири Юлдузой Каримова, Зариф Комиловнинг БПТлар томонидан сиёсий куч дастурий мақсад ва ғояларини ом-

малаштириш билан боғлиқ ишлар самарадорлигини ошириш, қуйи бўғинларнинг ғоявий-сиёсий тадбирлари таъсирчанлигини ошириш, яқинлашаётган сайловга тайёргарлик жараёнида таянч тузилмалар вазифалари, сайлов қонунчилиги ва бошқа мавзулардаги маърузалари тингланди.

– Семинарда ҳудудларда тадбиркорлигини ривожлантириш билан боғлиқ масалалар тўғрисида ҳам атрофлича сўз юритилди, –

дейди "Бунёд Ибод" хусусий корхонасидаги БПТ етакчиси Илёс Эшмуродов. – Қуйи бўғинлар ваколатлари, уларнинг депутатлар билан ҳамкорлиги механизмлари борасидаги билимларимиз янада кенгайди. Умуман, машғулотларда партиявий фаолиятимизда асқотадиган жуда кўп маълумотлар олдик. Уларни амалиётга қўллашга ҳаракат қиламиз.

O'zLiDeP Бухоро вилоят
Кенгаши матбуот хизмати

Сирдарё Очилларида

Энди таниб бўлмас бу юртни

Сирдарё – соҳилга тилла патли қушлар қайтиб, тўлқинларга тўш ураётган оқ чорлоқлар, баланд симёғочларга маскан қўрган оқ лайлаклар “Ўзбекистонда биз эъозланаётган, ҳимояланаётган қушлармиз. Биз бу гулшанда беҳатар ва беҳавотирмиз”, деб ногорачаларини чалаётган мунаввар маскан.

Сирдарё – ёшлари Навоийни ўрганаётган, мактаблар, лицейлар, коллежлар, олий ўқув юртлари, спорт иншоотлари томон интилаётган, мусиқа ва санъат мактаблари сари бораётган бағрикенг Гулистон.

Сирдарё – қаловини топиб қорни ёқаётган, йўлини топиб чўлни хазинау барака ўчоғига айлантираётган тиниб-тинчимаслар юрти.

Сирдарё – кексалари Ватанга муҳаббатдан, қаноатдан, сабру бардошдан, имону эътиқоддан ёшларга дарс бераётган, Аллоҳнинг нурли кечаларида бедор туриб дуолар қилаётган саждагоҳ.

Бу сафар Гулистон шаҳрига кириб борар эканман, бутунлай бошқа шаҳарга келиб қолгандай ҳис этдим ўзимни. Бир-биридан муҳташам иморатлар, гул-чечаклар салом бераётган йўллар, атиргуллар бўй таратган маънавий масканлар ва маданий дам олиш боғларию майдонлар, театр ва анфитеатр, сайилгоҳлару сийҳатгоҳлар, тиббиёт масканларию соғломлаштириш комплекслари, миллий қадриятлар тажассум топган маҳаллалар, муқаддас ислом динимиз арконлари ила мунаввар масжидлар, азон овозидан етмиш икки томиримизни уйотган тонглар, савдо-сотик расталарининг тўқинлиги, тартибли-тозалиги билан дилни хушнуд қиладиган шарқ бозорларига ҳос файзу таровати қалбингизга ажиб хотиржамлик ва сурур бахш этади.

Янгича фикрла, янгича ишла

Менинг бу галги хизмат сафарим Сирдарё вилоятидаги масъулияти чекланган жамият шаклидаги “Bek cluster” қўшма корхонасига бўлди. Сирдарёга келган ижодий гуруҳ аъзоларининг қайсисидир икки кунда, қайсисидир уч кунда ишини тугатди. Аммо мен уч кунда “Bek cluster” МЧЖ таъсисчилигидаги учта корхона билан танишолдим, холос. Қўшма корхонанинг эса 10 дан ортқ хусусий тадбиркорлик субьектлари мавжуд экан. Шундай қилиб, сафарим чўзилиб кетди. “Bek cluster”га тегишли ҳар бир ишлаб чиқариш корхонасига кириб, у ерда қилнаётган ишлар қўламига ҳайратдан махлўб бўлиб қолиб кетдим.

Корхона билан тўлиқ танишиш учун унинг тасарруфидаги икки сменада ишлайдиган корхоналарга тунда, қишлоқ ҳўжалиги билан шуғулланадиганларига эса тонг соат 5:00 да бориб вақтдан ютдим. Мен қуёшни улар билан кутдим. Мен улар билан тунги меҳнатнинг унумдорлигини кўрдим.

Қайноқ меҳнат бўлогига айланган бу корхонада юртимизда янгилик яратаётган ишбилармонлар учун энг мақбул усул – **КЛАСТЕР** усули не эканини ўз кўзим билан кўрдим.

Кластер бу – ўз меҳнатинг даромади ўзингда қолади, деган аниқ тушуنча.

Кластер – оламга уйғоқ нигоҳ билан бок, дегани экан.

Кластер – ўзинг эк, ўзинг қайта ишла, ўзинг баҳосини бер.

Кластер – янгича фикрла, янги технологияларга асос сол, илгор ғояларингни дунёга кўрсат.

Кластер – илму тафаккурни она Ватаннинг бугуни ва эртаси учун ишга солиш саодатини мақсад қилиб қўйганлар танлови.

Хуллас, олти кунлик ҳаётимнинг энг завқли дамлари “Bek cluster”да кечди. Бу ерда ҳамма банд. Ҳамма вақтини қизғанади. Менинг ҳам ишим муҳим, менинг ҳам вақтим олтиндан қиммат, найлож бу ерда таъби нозиклик кетмайди. Керак бўлса, болангиз тенгиларни сотатлаб кутасиз, кўзига қарайсиз, мулоҳазасини эшитасиз. Эшитиб туриб, “Эй, қойил, барака топинг. Отангизга раҳмат. Сиздек ўғил-қизларни тўқан оналарга раҳмат”, дейсиз чин дилдан. Тан бермай илож йўқ. Улар мўъжиза яратаяпти. Меҳнат қиялпти. Замонавий билимларини тараққиётга йўналтиряпти. Ишчи ўринларини очаяпти...

Илк қадамлар чаккимас

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 15 сентябрдаги “Сирдарё вилоятида замонавий пахтачилик-тўқимачилик кластерини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ижроси юзасидан “Bek cluster” МЧЖ қўшма корхонаси фаолиятини инновацион, яъни замонавий ёндашувлар, илгор технологиялар ва бошқарув усуллари асосида ташкил этди ва келгуси режаларини белгилаб олди.

Ҳозирда Президентимиз қарорига асосан, корхонага жами 18 минг гектар ер ажратиб берилган. 2018 йили ҳосил учун 13 988 гектар майдонга чигит экилган бўлса, пахта ҳосилдорлиги йилдан йилга ошириш ҳисобига пахта хомашёсини етиштиришни биринчи уч йилда 42,6 минг тоннадан қамайтирмаслик ва кейинги йилларда босқичма-босқич ошириб бориш режалаштирилди.

Корхонада 2018–2022 йилларга мўлжалланган қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ривожлантириш дастури қабул қилинган бўлиб, бу борада Тупроқшунослик институти ва бошқа ташкилотлар билан режалар тузилган. 3х2 схемада алмашлаб экиш устувор йўналиш қилиб белгиланган.

Корхонага қарашли далалар ер балл бонитети 45 ни ташкил қилади. Шундан келиб чиқиб, тупроқ таркибида гумусни қўпайтириш ҳисобидан унумдорликни ошириш мақсадида 2019 йилдан бошлаб ҳар йили 3 минг гектар майдонга “яшил ўғит”, яъни сидератбоп экинларни экиш бошлаб юборилган. 2018 йили Сербиядан келтирилган 11 хилдаги арпа, бугдой, сули, жавдар, тритикале, рапс экинлари элита уруғчилик лабораториясининг 40,6 гектар ерига экилди.

Корхонага дастлаб мингга яқин доимий ишчи қабул қилинган бўлиб, мавсумий ишчилар 1 800 нафарни ташкил этади. Қишлоқ ҳўжалиги ишларига жалб этилган мавсумий ишчиларнинг бандлигини йил давомида таъминлаш мақсадида касаначилик, қуёнчилик, пиллачилик ва қалампир етиштириш учун шароит яратиш кўзда тутилган. Пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг инновацион технологиялар асосида амалга ошириш мақсадида 100 дона 110 от кучига эга “New Holland”, “TD 5” трактори, 4 дона “Hyuhdai” экскаватори, 4 дона “Hyuhdai” ковшушли трактори, Туркиядан 40 дона чигит экиш сеялкаси, 100 дона культиватор, 30 дона лазерли ер текислагич, Россиядан 20 дона “K- 744” русумли қишлоқ ҳўжалиги техникаси сотиб олинди, амалиётда синовдан ўтказилди. Ер майдонларининг жойлашуви бўйича 3 та МТП ташкил қилинди. Пахтани тўлиқ техникада териб олиш учун Хитойдан 16 дона 6 қаторли “Кейс” русумли замонавий пахта териш машинаси олиб келинди. Бундан ташқари, қишлоқ ҳўжалиги ишларини тўлиқ компьютер бошқарувига ўтказиш ва экин қатор ораларига ишловларни GPS электрон тизими аниқлигида олиб бориш учун АҚШнинг “Trimble” компанияси билан шартнома имзоланган бўлиб, технологиялар афзаллиги синалмоқда.

Зараркунандаларга қарши курашишда биомасҳсулотлар аниқ схема асосида ва ўз вақтида далага чиқарилсагина самара беради. Лекин трихोगрама 1 гектар майдонга 400 нуктага қўйилиши керак ва бу ҳар уч-тўрт кунда та-

крорланиши зарур. Мазкур тадбирни 10 минг гектар майдонда қўл кучи билан ўтказиш самарасизлиги ҳисобга олиниб, махсус дронлардан фойдаланиш йўлга қўйилди.

“Bek cluster” корхонаси пахта хомашёсини жаҳон стандартлари талаблари асосида юкори сифатда қайта ишлаш мақсадида Туркиянинг “Sumer” компанияси билан ҳамкорликда қуввати 300 тонна бўлган завод қуриб ишга туширилди. Корея технологияси асосида 100 гектар майдонда замонавий иссиқхона фаолият бошлади. Яқин келажақда 200 гектар узузмор, 200 гектар анорзор яратиш учун тайёрларлик бошлаб юборилган. Бугун 4000 дан зиёд ишчи доимий даромад билан таъминланган, яхши ниятлар билан режалаштирилаётган лойиҳалар натижасида иш ўринлари 10 000 тага етиши кутилмоқда.

Корхона ҳисобига ажратилган 24 205 минг гектар ер инвентаризациядан ўтказилиб, мелiorатив ҳолатини яхшилаш чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилди. 591 км. узунликда ёпиқ-ётиқ дренажларни таъмирлаш ва реконструкция қилиш, 17 дона мелiorатив тик қудуқларни қуриш, 25 км. узунликда бетон каналларни қайта тиклаш, 7000 гектар ерни қўқур юмшатиш ҳамда 101,9 км. лотокларни таъмирлаш ва тиклаш амалга оширилган. 4 та “С 6524”, “Султон” ва биринчи элита гўза уруғчилик ҳамда донли, дуққакли, мойли ва сидерат экинлари лабораториялари ташкил этилган. Ушбу лабораториялар унумдор ер, бино, автомашина, техника, жиҳоз ва зарурий ускуналар билан таъминланган, малакали мутахассислар фаолият юритмоқда.

“Bek cluster” ўз келажагини бир неча ўн йиллар олдиндан режалаштирган ҳолда, янги техника ва технологияларни синаш, инновацион лойиҳаларни амалга ошириш ниятида имкониятларни янада кенгайтириб, илгор ғояларни бир жойга бirlаштириш учун қишлоқ ҳўжалиги соҳасига алоқадор олий ўқув юртлари ва илмий тадқиқот институтларининг малакали мутахассислари, олимлар ва тадқиқотчиларни жалб этган ҳолда Ўсимлик маҳсулотларини етиштириш ва қайта ишлаш технологиялари илмий марказини ташкил этмоқда. Ўртбошимизнинг Сирдарё вилоятига ташрифи чоғи вилоят фаоллари билан учрашувда шундай илмий марказ очиш таклифи қўллаб-қувватланди. Президент топшириғига асосан ушбу марказ Мирзаобод туманидаги гидромелиорация касб-хунар коллежи биносида фаолият юритиши режалаштирилиб, ташкилий масалалар бўйича жадал ишлар олиб борилаётгани кувонарлидир.

Атрофида 4000 юлдуз

“Bek cluster” раҳбари Улугбек Сотиболдиев вилоятдаги энг вақти тигиз одамлардан бири бўлишига қарамай, халқ билан мулоқот қилишдан чарчамайди. У болалигидан қўпчиликнинг меҳр уммонида бўлишни яхши кўрар эди. Камтарин ва камгап бу йигитни бир кўрганлар ундан қандайдир музаффарлик уфуриб турганини ҳис этади. Улугбек учун оила муқаддас даргоҳ. Икки ўғил, бир қизининг отаси. Ҳар тонги онажониси Мавжуда аянинг дуолари билан бошланади. Турмуш ўртоғи Насибохон унинг яқин маслаҳатгўйи, ҳамфикри, янги ғояларга илҳомчиси.

Катта оилада камол топгани боис ҳар бир

ишчи, муҳандис-техники, дарвоза ёнидаги қоровулдан тортиб, фаррош аёлларгача, тикув цехларида ишлаётган чеварлару улкан машиналарни бошқараётган ҳайдовчиларгача юрагига яқин олади. Улугбек уларнинг барчаси хонадонида тўқин дастурхон ёзилиши учун ўзини масъул деб ҳисоблайди. Шунинг учунми, ҳамма уни “Бизнинг Улугбек” деб эъозлар экан. Қандай яхши атама “Бизнинг Улугбек”. Мен учун бу гўё “Мирзо Улугбек” дейилгандек бўлди. Раҳматли отаси Норхожа ака унга бу номни юлдузларни кашф этадиган олим бўлсин деб қўйгандир, балки. Агар шундай бўлса, Норхожа отанинг орзулари ушалибди, деъверинг. Ахир ҳар бир инсон қалби осмон, ҳар бир инсон бир юлдуз-ку! Шундай деб ҳисобласак, ҳозирда “Бизнинг Улугбек”нинг атрофини 4 000 юлдуз куршаган. Янги-янги лойиҳалар ишга тушар экан, Улугбекнинг теварағидаги юлдузлар сони яна кўпаяверади.

Улугбек Сотиболдиев – Олий Мажлис Сенати аъзоси. Халқ депутатлари вилоят кенгаши депутати. Ўзбекистон Либерал-демократик партияси вилоят кенгаши раҳбари. Сирдарёнинг саноат салоҳиятини ошириш, кичик бизнесни ривожлантириш йўлида тер тўкаётган ишбилармон. Мамлакатимиздаги тадбиркорлар учун яратилган катта имкониятлардан унумли фойдаланиб, ўз бизнесини истеъмолчилар эҳтиёжига тезда мослаштириб, янги иш ўринларини ташкил қилди ва аҳоли даромадини оширишда илгор ғояларни ишга сола билади.

Улугбек Сотиболдиев “Дўстлик” ордени соҳиби. Она тилидан ташқари инглиз, рус, турк, қозоқ тилларини билади. 2014 йилдан Сирдарё вилояти кураш ассоциацияси президенти. Шундан бери ушбу спорт тури бўйича вилоят мусобақаларида 50 нафар, республика миқёсида 28 нафар, халқаро турнирларда 11 нафар голиб етишиб чиқди.

“Wellfort” – мустаҳкам қалъа дегани

Гулистон шаҳрида жойлашган “Wellfort” масъулияти чекланган жамияти трикотаж кийим-кечакларини ишлаб чиқаради. 891 нафар коллеж битирувчиси, 31 нафар олий маълумотли мутахассисни бirlаштирган ушбу корхона маҳсулотларини 100 фоиз четга экспорт қилади.

Эрта тонгдан “Wellfort” деб ёзилган микроавтобуслар чевар қизларни Сирдарё вилоятининг турли туманларидан Гулистон шаҳрига ишга олиб келади. Кенг ва ёруғ цехларда чиройли пушти атиргул рангидаги либосларни кийган гўзаллар тикиб топшираётган кийим-кечакларни қўриб кўзингиз қувонади. Корхона директори Алижон Эрматов ишлаб чиқариш жараёни билан бизни таништирди:

– Ишни энг нозик ва оғир жараёнлари: би-чиш ва ўлчашни Хитой давлатидан келтирилган уч йирик қурилма бажаради. Чет эллик буюртмачи бизга мато тури, ранги ва кийимга тикиладиган суратни электрон шаклда жўна-тади. Босмаҳона цехи устаси Абдусамат Нодиров, модельер конструктор Мавлуда Мирзаеванинг маҳорати билан буюртмачи айтган нуска яратилиб, сўралган манзилга юборилади. Нуска уларга ёқса, жуда катта буюртмага маблаг келиб тушади. Тайёр маҳсулот буюртмачи белгиланган вақтдан бир кун ҳам кечикмаслиги керак. Йўқса, катта жарима тўлашга тўғри келади. Шартнома пулдан қимат туради. Шартнома асосий хужжат бўлиб, “Wellfort”да электр ўйиб қолибди, ишчиси касал бўлиб қолибди, қурилмаси бузилибди, деган баҳонау сабаблар суриштириб ўтирилмайди. Вақтда шафқат йўқ. Буюртмачида ҳам шафқат йўқ. Рақиблар кучли. Бир соатлик чекин-иш бир ойлик ишчи орқага тортиши мумкин. Биз ишчи-ни ишга қабул қилаётган вақтда шартларимиз билан таништирамиз. Ойлик маошини ўз вақтида тўлаймиз. Байрамларда мукофот пули ажратганмиз. Ўз ҳисобимиздан тушлик овқат берамиз. Ўз автобусларимизда ишга олиб келиб, уйларига олиб бориб қўямиз. Кийимларни алмаштириш хонаси, ювиниш душлари, тиббий хизмат кўрсатиш хонаси ва шифокорлар ишчиларимиз иҳтиёрида. Бизда инсон қадри баланд. Зарур бўлиб қолганда албатта моддий ёрдам кўрсатиш имконига эгамиз. Ишчиларимиз 1 миллион 100 минг атрофида маош олишади. Цехларимизда қишин-ёзин совуттич ва иситтич мосламалари ишлаб туради. Биз бир оиламиз. Янги келганларни устозларга бириктирамиз. Шу тикувчи қизлар ва олий маълумотли мутахассислар билан биргаликда бир йилда 225 661,84 АҚШ долларилек импорт буюртмаларини бажардик. Асосий мақсадимиз ишчилар ойлик маошини мунтазам ошириб бo-ришга қаратилган.

“Wellfort” тикувчи қизларининг талабига кўра ишдан сўнг корхона ҳовлисида “Шеърят кечаси” ўтказдик. Уларнинг орасида ҳам ижодкор қизларнинг борлиги нақадар яхши. Са-вол-жавобларда қизлар келажақда олий ўқув юртларига кириш ниятида эканлигини айтиш-ганида бошим осмонга етди. Китоблар улаш-дим. Ён дафтарчаларига дастхатлар ёзиб бер-дим.

Учрашув тугагач, салқин ёз оқшомида

Зулфия МҲМИНОВА, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси, шоира

Омад келтирган “динозавр боласи”

“Бек” бренди остида 30 дан ортқ маҳсулот ишлаб чиқараётган корхонани директор Ботир Исмоилов билан бирга айландик. Кўринишидан дипломатларни эслатадиган ўқтам бу йигитдан муваффақиятлари сирини секин сўрайман.

– 2015 йилдан бошлаб ишлаб чиқариш бўйича тадбиркорлик қиламиз деб қатъий қиришдик. Иш бошлаш учун ҳозир қўриб турганингиз ушбу иншоотни танладик. У пайтда ташландиқ ҳолатда эди. Яна, чекка туманда жойлашган. Бино ичида яна бир муаммога рўпара келдик. Кўп ишбилармонлар шу боис қайтиб кетаётган экан. Иншоотнинг қоқ ўрта-сида динозавр боласини эслатувчи бир ускуна турар эди. Уни бирор жойга силжитиб бўл-майди. Бахайбатлигидан чеккароққа қўчириш ҳам мушкул.

Бошқа тадбиркорларни “кўрқитиб”, “қо-чириб” юборган бу “маҳлук” менга нимаси биландир ёқиб қолди. Қимматроқ бўлса-да, ўша ускуна билан қўшиб бинони сотиб олдик. Ҳамма ёқни тозаладик, таъмирладик. Ниҳоят ускунанинг дуққакли ўсимликларни қовуриб берадиган қурилма эканини аниқладик. Мута-хассислар билан дастлаб икки қоп қунгабоқар уруғини тозалаб, ускуна ичига ташладик. Ҳайратланарли даражада маҳорат билан қовуриб берди. Иккинчи сафар янада кўпроқ маҳсулот ташладик. Натижа аъло.

Ўзимизнинг вилоят бозорларига чиқар-ган эдик, савдо қизиб кетди. Харидорлардан тушган буюртмани таъминлаш учун тинимсиз ишлай бошладик. Даромадимиз биз чама-лагандан ҳам кўра бир неча баробар ошиб кетди. Маҳаллий муҳандислар билан ўша “динозавр боласи”дан яна ўн биттасини ясаб, ишлаб чиқаришга жалб этдик. Экин майдони-мизни кенгайтирдик. Натижада мош, pista, ошқовоқ уруғи, ловия, фасол, қаби, дуққакли ўсимликларни ҳам тайёр маҳсулот ҳолда экс-порта йўналтирдик. Мирзаобод туманида 10 гектарлик янги тилдаги иссиқхона қурдик. Хо-рижий инвестиция жалб этган ҳолда Ўзбекис-тон-Қозоғистон қўшма корхонасини ташкил этиб, замон талабларига мос янги технологи-ялар асосида қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотла-рини ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Даст-лаб 12 нафар ишчи билан бошлаган бўлсак, ҳозирда 114 нафар киши доимий иш билан таъминланган. Йилга 14 400 тонна қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини ички ва ташқи бо-зорга етказиб бераймиз.

Ҳа, баъзан таваккалчиликдан бошланган ишлар ҳам ажойиб натижа беради. Муҳими – ният, муҳими – ҳаракат.

Сирдарёда сал кам бир ҳафта давомида қўрган-кечирган унутилмас учрашув, самимий мулоқот, эртанамо манзараларни бир-бир кўз олдимдан ўтказаямиз. Далалардаги гал-ла хирмонларидан янги тандирдан узилган нон ҳиди таралгандек бўлади. Майин эсган шабада димоғимга атиргулу райхонлар ифо-рини олиб келади. Ўқув йили тугамоқда. Дар-слар яқунланиб, битирув имтиҳонлари давом этапти. Синовларни аъло баҳоларга топиш-рган йигит-қизлар йўл ёқаларига экилган қора марвариддек шотутларга ўхшаб бир-бирига улашиб, ўзларича нималаргадир тинимсиз куладилар. Ҳа, улар учун кулгуга баҳона кўп. Уларнинг ичи тўла қувонч. Симёғочлардан оқ лайлаклар уларга беҳадик боқади. Сирдарё соҳилидаги оқ чорлоқлар уларнинг шодлигига жўр бўлгандек чарх уради.

Сирдарё – Она дарё. Сирдарё – соҳили фирдавсомонандим. Бахтиёр, ўзига бек бола-ларинг шодлигини сезиб мавжланасан. Сенда сирлар оқади. Тўлқинларинг боболарим мин-ган тулпорлардек кишнаб кўкка интилади. Тил-ла балиқларинг қадим момоларим сирларини, андуҳларини, сабр-чидамларини ичга ютган. Ўша сабру бардошлар бугун қирғоқларингни баҳор айламиш. Ирмоқларинг юракларимизга тутуш. Таъзим сенга, муътабар дарё! Таъзим сизга, уйғоқ юраклар!

“Bek cluster” – бахтнинг овози,

Ушалади эзгу тилақлар.

Бунда ёшлик, бу ерда баҳор,

Ватан дея жўшар юраклар.

Ҳақиқатга айланди бари,

Аждодларим айтган эртақлар.

Сирдарёга қайтгани қаби,

Оқ чорлоқлар, оппоқ лайлаклар.

Экспорт

Қозоғистонга 100 минг долларлик майиз жўнатилади

Қўшраббот боғларида етилган узумлардан тайёрланган майизлар етти иккимга машхур. Туманнинг Қўрғон маҳалласида умргузаронлик қилаётган Шокирхон Нейматов кўп йиллардан бери ана шу бебаҳо нейматни етиштирилади.

— Яқинда кенжа ўғлимиз Усмонхонни уйлантирдик, — дейди миришкор. — Уй-жой билан қўшиб “Қўрғон жилваси” фермер хўжалигини ҳам унга топширдим. Эндilikда кичик корхонамизда таъсисчи сифатида ишляпман. Хўжалигимиз 27 гектардан иборат. Узумзорларимиз 10 гектарни ташкил этади. Қолгани сабзавот ва галла билан банд. Ўтган йили Қозоғистонга боғимиздаги

узумлардан тайёрланган майизни 8 минг АҚШ долларига экспорт қилдик. Жорий йил бошида қозоғистонлик ҳамкорлар билан майиз етказиб бериш бўйича юз минг долларга тенг шартномани имзоладик. 2018 йилда деҳқончилик ва боғдорчиликдан олган фойдамиз ҳисобидан тўй қилдик, уйларимизни таъмирладик, Туркиядан 11 минг долларга майизни қайта ишловчи янги курилма сотиб олдик. Бу ускунада 7 нафар ҳамқишлоғимиз биз билан бирга меҳнат қилишяпти.

Шокирхон ака кўп йиллар тумандаги мактабгача таълим муассасалари ва шифоналарга қолипни нон етказиб берган. Юртимиз мустақилликка эришган, тadbirkorликка қўл урди, фермер хўжалигини

ташқил қилди. Айниқса, узумчиликда ҳамкасбларидан илдамлаб кетди. Шу йили “Ташаббус-2019” кўрик-танловининг туман босқичида “Энг яхши фермер” номинацияси ғолиби бўлди.

— Танловдаги муваффақиятимиз бизни янги режалар тузишга ундади, — дейди “Қўрғон жилваси” фермер хўжалиги бошлиғи Усмонхон Валихонов. — Хориждан жунни қайта ишловчи технология сотиб олмоқчимиз. Туманимизда бундай хомашё сароб. Айримлар уни ёқиб юбояпти. Жунни қайта ишлаб, ундан кўрпа ишлаб чиқаришни мўлжаллаялмиз. Ўрганишларимиз бу маҳсулотнинг бозориги эканини кўрсатди.

Муҳаббат РАВШАНОВА,
“XXI asr” мухбири

Брифинг

“Бир маҳалла – бир маҳсулот”: имтиёзли кредитлар ажратилмоқда

Мазкур банк томонидан жорий йилнинг ўтган даврида тadbirkorлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида 1 405 миллиард сўмлик кредит ва 695 миллиард сўмлик микрокредитлар берилди.

Бу ҳақда “Агробанк”нинг кичик бизнес ва хусусий тadbirkorликни ривожлантириш ҳамда аҳолини тadbirkorликка кенг жалб қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар мавзусига бағишлаб пойтахтимизда ўтказилган брифингда маълум қилинди.

Аёллар тadbirkorлигини ривожлантириш ва молиявий қўллаб-қувватлашга 75 миллиард сўмлик кредит маблағи йўналтирилган. Хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш, айниқса қишлоқ жойларда замонавий хизмат кўрсатиш объектларини барпо

қилиш учун 1 268 та мижознинг мурожаати ижобий ҳал этилди.

Оилавий тadbirkorликни қўллаб-қувватлаш борасида 1 017 та кичик бизнес субъектларининг 22 миллиард сўмлик лойиҳалари молиялаштирилди. Шунингдек, банк хўнарандчиликни ривожлантириш учун 69 миллиард сўмга яқин кредитлар ажратди.

Ҳар бир маҳалла, ҳудуднинг ихтисослашуви, аҳолининг деҳқончилик ва тadbirkorлик анъаналарини инobatта олган ҳолда “Бир маҳалла – бир маҳсулот” тамойили асосида одамларни тadbirkorликка кенг жалб қилиш мақсадида республика миқёсида банкка бириктирилган 2 342 та маҳалла фуқаролар йиғинидаги 1 миллион 555 мингта хонадон камраб олинганлиги эътиборга лойиқдир.

Шунингдек, “Агробанк”нинг жойлардаги филиаллари орқали “Ҳар бир оила – тadbirkor”

дастури доирасида 66 мингдан зиёд оилага асарчилик, баллиқчилик, боғдорчилик, иссиқхона, чорвачилик, қуёнчилик, паррандачилик, тикувчилик йўналишлари ривожини учун 1 181 миллиард сўмлик кредит ажратилган.

Бир сўз билан айтганда, “Агробанк” иқтисодийтимизнинг турли тармоқларини яна-

да тараққий эттириш, аҳолини тadbirkorликка жалб этиш ва уларнинг бизнес лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлаш, қолаверса, банк хизматларини янада ривожлантириш йўлида ўз саъй-ҳаракатларини изчил давом эттириверади.

“Агробанк”
ахборот хизмати

Ўзбек ипаги Европа бозорида сотиладими?

Ипакчилик тармоғини инновацион ривожлантириш, соҳага янги инновацион маҳсулотларни жорий этишни жадаллаштириш бугунги кунда долзарб вазифалардан бўлмоқда. “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси томонидан тизим корхоналарини илмий асосда ривожлантириш, ишлаб чиқариш ва фан интеграциясини янада чуқурлаштириш масалаларига катта эътибор қаратилмоқда.

19 июнь куни уюшма томонидан ўтказилган тadbirkor ҳам дунёнинг ривожланган давлатларидан бўлган Германия Федератив Республикасининг ипакчилик, тўқимачилик ва улардан саноатда, тиббиётда, қишлоқ хўжалигида самарали фойдаланиш бўйича инновацион маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи бир қатор компаниялари, илмий тадқиқот институтлари тажрибалари ҳақида ўртоқлашилди.

Конференцияда ипакчилик соҳасини ри-

вожлантириш, ипакни қайта ишлаш, саноат ва тиббиётда самарали қўллаш, ипак товлани бошқа турдаги табиий товлалар билан бирга ишлашиш имкониятларини аниқлаш ҳамда ҳамкорликда лойиҳаларни амалга ошириш, шунингдек, соҳага немис тadbirkorларни жалб этиш, уларни Ўзбекистон ипакчилиги салоҳияти билан таништириш масалаларига апрофлича ёндашилди.

Зилола МУЗАФФАРОВА

ОДАМЛАР НИМА ДЕЙДИ?

Ёлғончилар кечирим сўрамайди(ми?)!

Ҳа, негадир ҳеч ким кечирим сўрамайди! Гап Самарқанд шаҳридаги Университет хиббони ҳақида кетаркан, кейинги кунларда бутун интернет оламида “Бульвар ўзгармайди!” деган хабарлар тарқала бошлади. Ваҳоланки, бульварнинг ўзгариши, унинг қайта қурилиши ҳақидаги хабарлар ёлғон эди-ку! Сабаби, илк маълумот тарқалганда ҳам аниқ-тиниқ қилиб айтилганди: хиббон ободонлаштирилади, бирорта дарахтга зиён етмайди, велойўлак қурилади, деб.

Аммо буни қарангки, бу ишларга киришилган заҳоти интернетда умуман ҳақиқатга зид бўлган лойиҳалар, бульварнинг қай аҳволга келиши ҳақидаги ёлғон суратлар пайдо бўлди. Бу эса ушбу хиббондан бир бор бўлса-да ўтган кишида ғазаб, нафрат уйғотди. Наҳотки, шу гап рост бўлса, наҳотки, бульвар аллақандай дидсиз бир хулудга айланиб қолса, деган ўйда барча ўз норозилигини билдирди бошлади. Шу тариқа катта бир норозилик ўчоғи пайдо бўлди: энг қизиғи – йўқ жойдан. Дунё тажрибасида ҳам машхур, шаҳарнинг диққатга сазовор, тарихий ҳудудига айланган бульварларда велойўлаклар бўлиши табиий ҳоллигини айтadиган бўлсак, бу масала катта

шов-шувга арзаймайди.

Самарқанд вилоят ҳокими Эркинжон Турдимов журналистлар билан учрашиб, масалага ойдинлик киритди. Тарқалган хабарларнинг асоссиз эканлигини, мақсад – хиббонни ободонлаштириш, у ерни одамлар келиб, сайр қиладиган, дам оладиган ҳудудга айлантириш эканлигини айтди. Хуллас, масалага муносабат билдирилди. Аммо ёлғон хабар тарқатганлар негадир жим, ҳамон мум тишлаб ўтирибди.

Гулрух МУМИНОВАнинг
Фейсбукдаги шахсий
саҳифасидан олинди.

Ишонмаганлар синаб кўрсин

Навоий шаҳар темир йўл вокзалига бориб арзон билет сўраб кўринг-чи, “Бизда фақат бизнес класс қолди”, деган қисқалина жавобни эшитасиз. Энг қизиғи бошқа, ҳалиги гапни эшитиб, секин сайтга кириб, фалон йўналишдаги поездда ҳали 150 та чипта бор экан, бошқасида 30 та, беринг ўшандан десангиз ўхшамаган баҳона тополмай, охири истагингиз бир зумда бажо келтирилади.

Бунгаям ишонмасангиз, Тошкент (Шимо-

лий) темир йўл вокзалидаги кассирлардан “Илтимос, биз икки кишимиз, ёнма-ён жойга чипта беринг” дегн қани. Шу заҳотиёқ кассир опалар кўрслик билан “Манга компьютерда жойларнинг ёнма-ёнлиги кўринмайди, аниқлолмайман”, деб иккита ҳар хил ўриндан чипта тутқазади. Поезд юра бошлагач эса, янада қизик, ажабтовур “савдо”га гувоҳ бўласиз: вагон кузатувчилари ёнингизга келиб, 60 мингдан берсангиз, бизнес классга ўтказиб қўяман, деганини эшитиб ёқангизни ушлайсиз...

Бу нима аҳвол, кимни алдаялмиз, халқимиз ё Ҳақимиз? Давлатга хиёнат дегани шу эмасми аслида! Устига устак турли хил ваз-корсонларни кўрсатиб ҳар йили темир йўлларимиз зарарга ишляпди деб нарх-навои кўтариб ҳам қўямиз. Бу каби айрим мутасаддилар наздида жуда “майда” деб қўрилаётган муаммолар аста-секин каттариб бормаяптими?

Ишонмаяпсизми гапларимга?! Унда мамлакат бўйлаб поездларда бир айланиб келинг, кейин...

Раҳимжон ТУРДИЕВ,
компьютер дастурчиси

Бойларга барибир, бизларга эса...

Кеча Қаршига борганимда, тасаввур қилинг, 40 даражали жазирама иссиқда машинага ўрнатилган юпка қора парда учун ИПХчи огоҳлантирди. Ташқариям, ичкариям бемалол кўринади. “Тонировка”га умуман алоқаси йўқ эди.

Энди яна бир қизиқ ҳолат: Тошкентдан йўлга чиққан аёллар болалари билан машиналар деразасига иссиқдан сақланиш учун рўмолни, сочиқни қўйиб олишган. Илоҳиям йўқ-да. Қуёш нурига тўсиқ қўйилмаса, Ўзбекистонимизнинг тандирдай саратон кунларини биламиз, жонимизни олади. Ана шундай пайтда ИПХ ходими машинани тўхтатиб, ЭКИХнинг 25 баробари миқдорида жарима ёзвора, ҳайдовчи бечора инсулът ёки инфаркт олмаслигига кафолат бормикан?

Келинглр, азизлар, яқиндагина кўрдик-ку халқнинг қандай қудратли кучга эга эканлигини, яъни, машиналарнинг чироқларини кундуз кунни ёқиб юриш бўйича кўтарилган масала ижобий ҳал этилган бир пайтда бу муаммага ҳам биргаликда ечим топсак бўлар балки. Ҳеч бўлмаса авжи саратон маҳали фарзандларимиз,

аёлларимиз саломатлигини асраб-авайлаш учун сочиқ ё рўмолларни машина деразасига қистириб бўлсаям манзилларига эсон-омон етиб олишсин. Кимлардир сўнгги русумдаги машинаси ойнасини каттагина пул эвазига сотиб олинган руҳсатнома билан маза қилиб кўчада юрсаю, бизга ўхшаганлар нима қиладди?

Хайдар ЖўРАЕВ.
Ушбу руқн материалларини
Жавҳарбек ҚОДИРОВ тайёрлади.

“Khiva Silk Fabrik”:

улкан салоҳият, инновацион фаолият ва янги марралар

■ Кейинги йилларда Хоразм вилоятида ҳам саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш тармоқлари кенгайиб, инновацион фаолият изчил равишда амалга оширилмоқда. 2017 йилда ташкил топган “Khiva Silk Fabrik” масъулияти чекланган жамияти ана шундай корхоналардан биридир.

Айтиш жоизки, давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 29 мартдаги “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ соҳа корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш, модернизациялаш тадбирлари қўрилмоқда. Унга кўра пиллани қайта ишлаш ва хомашёдан маҳсулот тайёрлашни кенг йўлга қўйиш мақсадида тармоқ корхоналари 2023 йил 1 январгача ягона солиқ, ягона ижтимоий тўлов ва боғжона тўловларидан, қасаначилар жисмоний шахсларга ҳисобланадиган даромад солиғидан озод қилинди. Шунингдек, пилла боқувчиларнинг мавсумда бажарган ишлари уларга пенсия тайинлашда бир йиллик иш стажига ҳисобланиши соҳада фуқароларнинг унумли, баракали фаолият қўрғашларига рағбат бўлмоқда. Хомашёнинг харид нархлари уларнинг нави ва сифатига монанд тарзда мунтазам равишда ошиб бораётгани пиллакорларнинг ўз ишига янада эътибор билан ёндашишига туртки бўлмоқда. Бу йил бир килограмм навли пилланинг ўртача харид нархи 21 734 сўм, биринчи навлин харид нархи эса 28 500 сўм қилиб белгиланди. Ҳатто навсиз, “қорапўчок” деб ҳисобланган хомашёлардан ҳам иккиламчи қайта ишлаш жараёнида кенг фойдаланилади.

Қарорга асосан “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси фаолияти йўлга қўйилиб, унинг таркибига киритилган мазкур корхона ягона технологик занжир асосида пиллани қайта ишлаш ва ипак толасидан тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнида кенг фойдаланилади.

Қарорга асосан “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси фаолияти йўлга қўйилиб, унинг таркибига киритилган мазкур корхона ягона технологик занжир асосида пиллани қайта ишлаш ва ипак толасидан тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнида кенг фойдаланилади.

қуриштиш ва бирламчи қайта ишлаш тизимини ривожлантириш доирасида замонавий технологик линияларни ўрнатиш, илғор усулларда тут плантацияларини барпо этиш ва мавжудларини сақлаш, корхона билан ўзаро ҳамкорликда фаолият юритувчи хўжаликларда яқна тут қаторларини тиклаш ва қўчатчиликни йўлга қўйиш, ихтисослашган кўрт боқиш масканларини бунёд этиш ва уларда пилла хомашёсини етиштириш, толани бирламчи қайта ишлаш ва йигириш, ипак момиги ишлаб чиқариш, толадан тайёр мато ишлаш йўлга қўйилган.

Қолаверса, давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 12 январдаги “Республикада ипакчилик тармоғини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ 2017-2021 йилларда экспортга йўналтирилган юқори қўшилган қийматли тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича инвестиция лойиҳалари қаторига мазкур жамият ҳам киритилган.

Ишлаб чиқариш субъекти фаолияти билан яқиндан танишар эканмиз, катта ташкилот, аҳил жамоа ва мақсадли ишларнинг раҳбари бўлган Музаффар Раҳимов билан ҳам суҳбатлашдик.

— Корхонамиз пиллани қайта ишлаш ва ипак толасидан тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш лойиҳасини амалга оширишнинг босқичма-босқич, мақсадли 2018-2021 йиллар режасига биноан лойиҳа қиймати 5 миллион АҚШ долларига тенг инвестиция лойиҳаси дастурига киритилди. Ўтган йилда дастур бўйича тегишли эквивалентда бино-иншоотлар қурилишини амалга оширдик, — дейди Музаффар Раҳимов. — Бунинг учун Хитойдан 270 минг АҚШ долларига тенг, йиллик қуввати 144 тонна қуруқ пиллани

қайта ишлашга мослаштирилган 2 та йигирувчи ва қолдиқ пиллани қайта ишлаб ипак момиги чиқарадиган 4 та ускуна олиб келиб ўрнатдик.

Гурлан, Шовот, Қўшқўпир ва Хива туманларида 2 000 АҚШ доллари эквивалентида кўрт боқишга ихтисослашган 8 та пиллахона қурилиб, ишга туширилди. 125 минг АҚШ доллари эквивалентида Гурландида 362 га, Шовотда 484,9 га, Қўшқўпирда 474,3 га ва Хива туманида 212,2 га, жами 1 533,4 гектар ерда тут плантациялари барпо этилиб, мавжудлари асраб-авайлаб парваришланмоқда. Гурлан, Шовот, Қўшқўпир ва Хива туманларига пилла етиштириб бериш мажбурияти юкланган. Бултурдан пилла хомашёсидан ипак маҳсулотларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилгани туфайли Хива шаҳри ва туманининг 130 нафар хотин-қизи доимий иш билан таъминланди.

Маҳсулотлар асосан Хитой, Покистон, Эрон ва Россиянинг бир қатор шаҳарларига экспорт қилинмоқда. Ярим йилда 730 минг АҚШ доллари миқдорида ипак маҳсулотлари ва момиги экспорти амалга оширилган бўлса, жорий йилнинг дастлабки чорагида 600 минг АҚШ долларилик маҳсулот экспорт қилинди. Йил охиригача бу кўрсаткич 2 миллион АҚШ доллари миқдорида бажарилиши кутилмоқда.

— Ўтган йил ноябрда юртбошимиз вилоятимизга сафари чоғида корхонамизга ҳам ташриф буюрди, — дейди корхона раҳбарининг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари Оллаберган Жабборов. — Президент келгусида қилиниши керак бўлган ишлар бўйича ўз маспахат ва таклифларини берди. Жумладан, ягона технологик занжир асосида пилла уруғини тайёрлаш, тут плантациялари барпо этиш, ипак маҳсулоти ишлаб чиқариш, толадан тайёр маҳсулотгача бўлган ишлаб чиқариш жараёнида кластер усулида кенг йўлга қўйиш, экспортга хом ашё ўрнига тайёр маҳсулот чиқариш, сайёҳларни жалб қилиш, пилламу сўзана, либос ва буюмлар, шойи ва ипак маҳсулотлари тайёрлаш, дўкон, музейларни ташкил этиш тўғрисида фикр билдирдилар.

Айни вазифаларни бажариш учун йил бошидаёқ корхона қошида янги ипак гиламлари ишлаб чиқариш цехи ишга туширилди. Гилам тўқиш учун 20 та дастоҳ ўрнатилди ва 30 нафар хотин-қиз мунтазам иш ўрнига эга бўлди. Энди калавалаш дастоҳлари ҳам келтирилади.

— Ўн беш йилдан бери гилам тўқиш билан шугулланаман. 200 нафардан ортиқ шогирд тайёрлаб, уларга касбимнинг сир-асрорини ўргатиб келяпман, — дейди Марғилон шахридан иш ўргатиш учун таклиф қилинган цех бошлиғи Азиза Маъмурова. — Самарқанд, Марғилон гиламлари қаторида Хива гиламлари ҳам ўзининг нақши, жозибадорлиги билан дунёга танилган, сайёҳлар ҳам уни севиб харид қиладилар. Хоразм халқининг меҳмондўстлиги, ширинсўзлиги ва корхонадаги қулай муҳит сабаб бу ерда яйраб ишлаяпман. Жамоамиздаги қизлар меҳнатсевар ва қизиқувчан.

Сабр-тоқат, кўз нури ва маҳорат талаб қиладиган гилам тўқиш сирлари барчага қизик. Гилам тўқиш учун ипак табиий ранглarga бўя-

лади. Бу жараёнга 15 кун, бир ой муддат кетади. Битта гилам тайёр бўлиши унинг ўлчами, нақшига қараб, икки киши олти ойдан 1-1,5 йилгача машғул бўлишади. Бугунги кунда гиламнинг “Занжирсимон нақш”, “Минг бир чечак”, “Баҳор гули”, “Геометрик нақш”, “Меҳроб-ли гилам” деган турларига талаб-горлар кўп. Қўл меҳнати бўлгани сабабли нархи ҳам қиммат бўлади ва уларни кўпинча сайёҳлар харид қилишади. Иссиқ-совуқ иқлимда ҳам 100 йилдан ортиқ вақтгача ўзининг табиий ранги, жозибасини йўқотмайди. Фаолиятни янада кенгайтириб, ишчи хотин-қизларни яна 100 нафарга ошириш режалаштирилмоқда.

Корхонада мунтазам равишда партияимизнинг тарғибот тадбирлари ўтказиб турилади. Тадбирлар давомида 100 нафардан ортиқ ишчи-хизматчи O‘zLiDePga аъзо бўлишди ва бу ерда қўйи бўғинимиз ташкил этилди. Ҳозирда таянч тузилма самарали фаолияти давомида қонун лойиҳалари тарғиботи, давлат дастурлари ижроси, сиёсий ўқувлар, маъна-

вий, маърифий ва сиёсий учрашувларни ўтказиш билан шугулланыпти.

Дарвоқе, ипак курти уруғи юртимизга 100 фоиз Хитойдан келтирилаётган эди. Эндиликда юқори навли ва сифатли уруғ тайёрлашни ўзимизда йўлга қўйиш мақсадида март ойдан бошлаб “Khiva Silk Fabrik”, “Урганч ипак курти уруғи” ва “Хоразм пилла холдинг” МЧЖ ҳамкорлигида Хитойдан мутахассислар жалб қилиниб, лойиҳа устида амалий ишлар олиб борилмоқда.

Яқинда ўтказилган “Ташаббус – 2019” курик-танловида корхона жамоаси ўз маҳсулотлари билан қатнашиб, нафақат Хива туман балки вилоят босқичида ҳам 1-ўринни қўлга киритди ва республикага йўлланмани қўлга киритди. Буларнинг барчаси бу масканда ишнинг тўғри йўлга қўйилгани, инновацион лойиҳалар амалга татбиқ этилаётганидан дарак.

Нилуфар ЖАББОРОВА

Хизматлар лицензияланган.

Таъмирлаш учун сарфланган харажат қандай қопланади?

— Мен шаҳар марказидаги савдо мажмуасида жойлашган шохобчани ижарага олиб, фойдаланиб келаётган эдим. Ижара шартномаси муддати тугагач, ижарага берувчи билан келишган ҳолда ижара муддатини узайтирмасликка қарор қилдик. Бироқ мен савдо шохобчасидан фойдаланиш вақтимда у ерда мукамал таъмирлаш ишларини амалга оширганман. Энди таъмирлаш учун сарфлаган харажатларимни ижарага берувчидан талаб қилишга ҳақиманми?

К. Эргашев

— “Ижара тўғрисида”ги қонуннинг 11-моддасига кўра ижарачи, башарти шартномада ўзгача шартлар кўзда тутилмаган бўлса, ижарага олинган мол-мулк таркибига унинг қийматини оширадиган ўзгартишларни мустақил равишда киритиш, мол-мулкни реконструкциялаш, кенгайтириш, техник жиҳатдан қайта қуроллантиришга ҳақлидир.

Ижарага олинган мол-мулк, башарти, ижарага берувчининг ижозати билан яхшилашган бўлиб, ижара шартномасида ўзгача шартлар кўзда тутилмаган бўлса, шартноманинг амал қилиш муддати тугагандан сўнг ёки шартнома бекор қилинган, ижарачи ана шу мақсад йўлида сарфлаган барча харажатлари қайтарилишини талаб қилиш ҳуқуқига эгадир.

Фуқаролик кодексининг 555-моддасига мувофиқ агарда мулк ижараси шартномасида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, ижарага олувчи томонидан мол-мулкнинг ажратиш олса бўладиган тарзда яхшиланиши унинг мулкчи ҳисобланади.

Ижарага олувчи ижарага олинган мол-мулкни ўз маблағлари ҳисобидан ва ижарага берувчининг розилиғи билан яхшилаган, бу яхшилашни мол-мулкка зарар етказмаган ҳолда ажратиш олиш мумкин бўлмаган тақдирда, ижарага олувчи шарт-

нома бекор бўлгандан кейин, башарти шартномада бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, бу яхшилашлар қийматини тўлашни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

Агар қонунда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, ижарага олувчи томонидан ижарага берувчининг розилиғисиз амалга оширилган ва ижарага берилган мол-мулкдан ажратиш олиб бўлмайдиган яхшилашларнинг қиймати тўланмайди.

Демак, ижарага олинган мол-мулкка эгалик қилиш ва фойдаланиш жараёнида ижарага олувчи томонидан мол-мулкнинг ажратиш олса бўладиган ва ажратиш олиб бўлмайдиган яхшилашлар амалга оширилиши мумкин. Ажратиш олинган натижасида мол-мулкка зарар етмаса, бу ажратиш олса бўладиган яхшилашлар сирасига киради, бошқа яхшилашлар эса ажратиш бўлмайдиган яхшилашлар дейилади. Капитал таъмирлашга доир яхшилашларни бунга мисол қилиш мумкин.

Мазкур ҳолатда ижара объектини яхшилаш учун сарфлаган маблағларининг тақдири уларни ажратиш олиш мумкин ёки мумкин эмаслигига, шунингдек, ижарага берувчи розилиғи ёки розилиғисиз амалга оширилганига боғлиқ. Агар ижара объектдаги яхшилашларни ижарага берувчининг розилиғисиз амалга оширган бўлсангиз ҳамда уни ажратиш олиш мол-мулкка зарар етказишига олиб келса, у ҳолда маблағларингиз қоплаб берилмайди.

Тошкент туманлараро иқтисодий судининг раиси Сарвар СОЛИЕВ жавоб берди.

Янгилик

Беморларга қулайлик

Реклама ҳуқуқида //

■ Наманган вилоятидаги барча давлат ва хусусий тиббиёт муассасаларида 1 000 дан ортиқ тиббий термометрлар (ЭКГ, ЭТГ ва ЭГ каби)ни қиёслаш ишлари йўлга қўйилди. Бу вазифани Наманган Синов ва сертификатлаштириш маркази метрология бўлими бажарди.

Хизматлар лицензияланган.

Жорий йилнинг 1 сентябрига қадар ҳудуддаги тиббиёт муассасаларига қулайликлар яратиш мақсадида улар тасарруфидаги 400 дан ортиқ УТГ – ультратовушли ташхис аппарати ва 150 дан ортиқ иммунофермент анализаторларни қиёслаш хизматини ташкил этиш белгиланган.

Шунингдек, бугунги кунда харид қилиниши режалаштирилган ўлчов воситаларини баҳолаш ишлари якунланди. Жумладан “HELMA F666-R-113” русумли ўлчаш воситаси элек-

трон биржа орқали харид қилинди. Фантом “Gammex 1430 LE” турдаги ўлчаш воситасини харид қилиш учун эса электрон савдо тизимига талабнома берилди. Савдо натижасида ускунанинг Тошкент шаҳридаги “Tek Tech Tashkent” МЧЖ томонидан етказиб берилишига эришилди.

Хусан НИШОНОВ, Наманган Синов ва сертификатлаштириш маркази давлат корхонаси метрология бўлими бошлиғи

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Тоҳир Малик илмий-фантастик, саргузашт киссалари билан шуҳрат топди. Адибни кенг жамоатчилик асосан "Шайтанат" романи билан танийди. Кейинги йилларда эса маърифий китоблари билан китобхонлар кўнглига янада яқинроқ борди. "Қайси йўналишга кирмайсиз, мақсадим бир, ўқувчи билан ҳаёт муаммолари ҳақида ғойибона суҳбат қуриш. Зулмининг илдизини қуриштириб, саодатли умрга етишиш йўллари излаш", деган эди бир суҳбатда Тоҳир Малик.

Журналист Анвар Намозов саралаган иқтибосларда ёзувчи умрининг поёнига яқинлашгани сари тобора донишмандга айланиб боргани сезилади.

Фаннинг ибтидоси - ақл, ақлнинг ибтидоси эса сабр-тоқатдир

Олимплар тош асри миллион ёки неча минг йил олдин ўтиб кетган дейишарди. Лекин мени айрим одамларнинг тош қалбларига қараб, бу гапга ишонгим келмайди. Тош асри тугамаганга ўхшайди.

Бир киши ўзининг сингилси билан юз кўрмас даражада аразлашган экан. Узоқ йиллар давомида ака-сингил бегоналардай юришган. Вақти келиб, сингил қазо қилганида ака фотиҳага бормоқчи иштиёр этиб, ҳаракатини "ўликнинг ҳурмати қилиб қўйиш керак", деб изоҳлабди.

Ажаб, минг бор ажаб! Дуруст, ўликнинг ҳурмати бор экан. Тирикнинг ҳурмати-чи?

Ақлимиз ҳамиша биз билан бирга эмас, доимий равишда ҳукм ўтказмайди. Худди чеккиш баҳонасида ташқарига чиққан кашанда сингари бизларни тарқатиб туради. Биз буни сезмаймиз ва айни шу дамда аҳмоқлик қилиб қўйиб, сўнг афсусланамиз.

— Миллион долларсиз яшамок мумкинми?

— Мумкин.

— Юз, ўн, ҳатто бир долларнинг бўлмаса-чи?

— Яшамок мумкин. Ризқни Тангри беради. Кишининг тирик юриши учун кунда бир кесим нон кифоя. Оғир кўнларда одамлар шундай яшашган. Одам нима учун таомланади? Ўлиб қолмаслик, ҳаракатдан тўхтамаслик учун. Бунинг учун катта бойлик шарт эмас.

— Шон-шуҳратсиз яшамок мумкинми?

— Одамлар яшашпти-ку? Нега мумкин эмас экан?

— Юқори мансабсиз-чи?

— Одамларнинг барчаси мансабдор эмас-ку?

— Амалнинг бўлмаса, бойлигининг бўлмаса, шон-шуҳратининг бўлмаса, тўй-ҳашамларда сенга пойгадан жой тегайди.

— Демак, улар Одамни эмас, амал ва бойлиқни тўйга чорлаган экан. Пойгада ўтиришдан афсус чекмаслик керак. Чунки ўша тўрдагилар ҳадемай пойгага тушади.

— Хўш, бойлиқсиз, амалсиз, шуҳратсиз яшамок мумкин экан. Нимасиз яшаб бўлмайди?

— Иймонсиз. Иймон билан яшайётган киши Аллоҳнинг ҳузурини энг бой, энг шуҳратли кишидир. Тангри ҳузурини дастурхон тўри ҳам иймон эгалариники бўлади. Дунёвий бойлик, мансаб, шуҳрат хиёнаткордир. Иймон бўлиши эса садоқатдир. Бу дунёда ташвишли ёки қувончли кўнларда ҳам ёлғиз қўймайди. У дунёда эса ўзинга қўшқ бўлиб хизмат қилади.

Одамнинг эл орасидаги ўрни, мартабаси, обрў-этиборини, аввало, қилган ишлари, сўнг эса атрофидагиларнинг мақтов ва олқишлари белгилайди. Балки аксинчадир? Яъни, атрофидагиларнинг ёлғон-яшиқ олқишлари бирламчи, арзимас хизмати — эса иккиланчидир?

Бир киши билан танишадиган бўлсак, унинг қандай фазилатларга эгалиги билан қизиқамиз. Иллатлари ҳам назаримиздан четда қолмайди. Сўнг ақлу фаросатимизни тарозига айлантириб, янги танишимизнинг фазилату иллатларини "тортиб" кўрамиз. Тарозининг "фазилат" пал-

ласи оғирроқ келса, янги танишимиз билан янада яқинлашишга, дўстлашишга имтиломиз. Тарозининг "иллат" палласи босса, ундан нари қочишга уринамиз. Ўзимизга хос ажиб хусусият шундаки, "фазилат" ва "иллат" тушунчаларини ўз ақлимиз даражасидан чиқолмаган тарзда, ўз қаричимиз билан ўлчаймиз. "Қомил инсонга хос фазилат" деган меъёрни эса унутамиз. Шу боис янги танишимизга хос фазилатдаги кўринган одат қомил инсонга ёт, иймонга зид бўлиб чиқиб эҳтимоли ҳам бор.

Бу борада янги танишимиз ақл ҳолида танимоқлик учун ўзимизнинг қобилиятимиздан чиқишимиз керак бўлади. Қаллақесар одам чивинга ҳам озор бермайдиган кишининг бу мўминлик фазилатини қадрлай олмайдими, аксинча, "нодон" деб қулади. Бесабр одам сабрли кишининг қадрига етолмайди. Демак, уни зоҳиран билса-да, ботинан танимоғи мушкул.

"Мана шу қаср, шу автомашина, шу жавоҳиру ёқутлар меники", деб ўйлаймиз. Нодонларимиз биз. Ахир жонимиз узалиши билан булардан ажраймиз-ку? Булар бизларга асқотмайди-ку? "Шу кўз, юрак, жигар... меники", деймиз. Зоҳиран тўғри — ҳаёт эканлигида бизники. Аслида — оқибатда эса, жон чиқиб сўнги манзиллигизга борганимизда эса улар ўз эгаларини топадилар. Бу аъзола-римизнинг асл эгалари — лаҳад қуртларидир.

Тоҳир Малик,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

У ҳолда чин ўзимизни-ки бўлган, бу дунёда ҳам, у дунёда ҳам ўзимизга садоқат билан ҳамроҳ бўлувчи, бошқаларга насиб этмовчи, фақат ўзимизга хизмат қилувчи бирор нима-миз борми? Бор! Бу — иймон.

Шоир китоб ўқиб ўтирган экан. Бир жоҳил одам унга яқин келиб, "Нечун ёлғиз ўтирибсан?" деб сўрабди. Шунда шоир унга қараб: "Сен келишинг билан ёлғиз қолдим. Чунки китоб мутлоасидан тўхтадим", деган экан.

Бўстонликда бир чинор кўрдим: одамлар унинг яқинида гулхан ёқавериб, оқибатда дарахтнинг баданини ўйиб юборишди. Узоқдан қаралса, дарахт тили суғуриб олинган одамга ўхшайди. Бизнинг тарихимиз ҳам шунча...

Ҳаёт — бешик ва тобут орасидаги тор бир йўл ва йўлчиликдир. Дунё ҳаёти сўнгсизлик ичида бир совун кўлиги кабилар. "Инсонлар идрок қилган ҳаёт нимадан иборатдир?" деган саволга ерининг захи ва қабр тошларининг қаттиқлиги энг тўғри жавоб бўлур эди. Шундай экан, нафсоний орзулар ва вужуд йўлида ўтган умрининг маъноси нима ҳам бўлур эди?

Баъзан эшитиб қоламиз: "Бопларнинг онгани дин билан заҳарланган". Анг-ламоқ шартким, боланинг онги дин ҳикматида бе-баҳра бўлган ҳолатдагина заҳарланади.

Агар сиз билимдон бўлсангиз, биродарларингизга ҳам беринг, токи ундан шамчиқроқларини ёндириб олишсин.

Илмининг юзасида сузиб юрувчи одам жаҳолатни теранлик деб, ёввойилиқни забардастлик, баъҳумликни ниҳоясизлик, маънавийликни эса ўта таъсирчанлик деб қабул қилади.

Одам боласининг энг жиддий эҳтиёжи — ҳақиқатни билиш эҳтиёжидир. Минг хил йўл билан янгиликни мумкин, ҳақиқатга эса фақат битта йўл олиб боради. Ҳақиқатни юрак-юракдан сезиш — уни топишнинг асосий шартларидан биридир. Ислоҳотиш қўлдан ҳақиқатларни кўпчилик овозининг эътирофи элмоғи узил-кесил далил бўла олмайдими, чунки бундай ҳақиқатларга кўпчиликдан кўра айрим одамларгина дуч келади. Тажриба синови-га чидаган нарсаси — ҳақиқат бўла олиши мумкин.

Фан — қайиққа ҳам, кемага ҳам баб-баравар очик денгиз кабилар. Биров унда олтин ёмби ташласа, бошқаси қармоқ ташлаб баллиқ овларди. Фаннинг ибтидоси — ақл, ақлнинг ибтидоси эса сабр-тоқатдир. Улуғ ишлар учун толмас сабот керак. Кишини қобилияти учун эмас, балки ўша қобилиятидан қандай фойдалана олиши билишига қараб қадрлашади. Қобилият ўз-ўзича шуурсиздир, у ишга солинган тақдирдагина жилоланади.

Чўкаётган одам нола қилиб, қичқиради: — Эй Худойим, мени қутқар! Енидаги дўсти дебдики; — Қўлларини ишга сол, шунда Худо сени қутқаради.

Дунё сармоясини охира сармоясига олиб борувчи восита сифатида кўрмас эканмиз, бу дунёдаги амалларимиз шайтонларга ем бўлишида давом этаверарди. Натижа эса ғам-алам ва алданнишдан иборатдир. Исроф тенгаслиги ва марҳамат йўқчилиги бу дунёнинг бош балосидир, охирада эса азоб сармоясидир. Ўтган кунларимизнинг моҳиятини ўзгартириб бўлмайди. Келажагимизнинг моҳияти эса шубҳалидир. Он бу ондир. Бу онимизнинг кўнли ва пешона терларини ҳаёт тупроғига эка олсак, иншааллоҳ, охира-миз ёруғ бўлғувсидир.

ТВдаги ўйинлар хуморбосдими ё қиморбосди?

Худо асрасин, башоратчи эмасман-у, лекин кеча дўппини бошдан олволиб ўйладим: юртда ҳаёт ёмон-мас, ишлаган ишқилиб тишляпти, яхши яшашпти ҳам. Лекин тишламаганлар-чи? Қасқдаги сув ё шарбатни ичиб ҳам "Спарк"ли ё "Малибу"ли бўй ўтирса. Тушга кирганмиди шундай ажабтовур воқеалар?

Ишонасизми, агар биздаги телеканаллар ҳафтанинг саккизи, йўғ-е, етти кунидаям шунақа шоулар намойиш этаверса, Ўзбекистонда мошинали бўлмаган бирортаям оила қолмайдими-ё! Бу менинг тахминим, сизни билмадим.

Нега, демайсизми. Кўринг, таҳлил қилинг, мамлакатдаги

гапсатар хотинлар ва... ҳоказо. Ҳатто чегаралар очилганидан суюниб қўшни давлатлардан ҳам бирор нарсаси ютиб қоларман, деган умиддаги шинавандалар гуррос солиб келишяпти. Ноумид шайтон-да.

Нима қилсин бечоралар, ёшу қари топган пулига гоҳи сув, гоҳи шарбат ёки тинмай мақта-

бўлсин-да. Ўтган йили "Энг яхши китобхон" республика танловида самарқандлик жуда оддий оила фарзанди ғолиб деб эълон қилиниб, унга Президентимиз совғаси — "Спарк" автомашинаси калити тақдим этилганида шахсан ўзимнинг киприқларим намлангани рост. Бу чин маънода халқ айтиқ-са, ёшлар орасида унутилаёзган китобхонликни тарғиб этиш орқали бой маърифатнинг қадрланганидан бир мужда эди. Лекин қайсидир энергетик ичимликни ичиб машина ютиб олганида... йиғлашни оқлол-

МТРКга бўйсунувчи 5-6 та телеканал (фақатгина "Маҳалла"да "Кафилшоу" дегани бор) ни айтмаганда, айрим но-расмий экспертлар фикрича, кейинги икки-уч йил орасида аҳолининг каттагина қатламни ўзига оғдириб олишга эришган (уларнинг ичида сериалсевар, шоубузу санъатхўр мухлислар ҳам кўпроқлигини унутмайлик) нодавлат телеканаллари "пултопар" шоулар намойишига жон жаҳдлари билан қимўзарга киришиб кетди.

Табиатнинг бу йилги сийловиға ҳамоҳанг суръатда ёмғирдан кейин потраб чиққан қўзиқориндай пайдо бўлган "Борига барака"ю "Омад шоу", "Кафилшоу"дан тортиб "Миллионер шоу"га, "Сирли калит"у "Ситро шоу" ва "Бай-бай"га нима дейсиз. Бир-биридан ўзаман дейди-я... оми, содда, лақма одамларнинг чўнтақларини қоқлаш бобиди. Ёлғон бўлса айтинг.

Хуллас, ўзбекон киноя тили билан айтганда, хумор (балки қимор)босди ўйинлар авжига чиқди бугун. Нега гавжум автосалонларда мошинлар кўринмай қолди десам, бу ёқда завоқдан чиқар-чиқмас ҳамма уловларни телеканалларга ҳайдаб боришаркан экан-да! Устига устак, заллар тўла томошабин, бола-бақра, чолу кампир,

лаётган (ўтмагани учундир балки) дуч келган матоҳни доналаб ё килолабмас, кўтарасига сотиб олишяпти. Бу аҳволда реклама қилинаётган нарсалар эрта бир кун анқонинг уругига айлама-сайди деб кўрқиб ўтирибман.

Телеэкран, концерт, тўй-томошаларда қўриб, ҳавас қилиб юрган таниқли ва ҳаваскор артисту тўйбоп қизиқчи-ақтёрларнинг бачкана қилиқлари (она тилимизни қай даражада ҳўрлашаётганини ёзиб ўтиришим шартмас) ни изоҳлашга уяласан киши.

Кўрган кўзга, эшитган қулоққа ёмон. Шанба кун эди шекилли: қайсидир шоуда бир йигитнинг омади чопди, "Спарк" чиқиб қолса денг. Бўлди томоша. Ўртага ўндан кўпроқ одам югуриб чиқиб кетди-да. Ютуқ соҳибини қўяверинг, саҳна ўр-тасида онаси ё холаси ҳалиги йигитни қучоқлаб ҳўнграб йиғлаётганини кўриб, ғалати аҳволга тушдим. Ишонсангиз, ўша аёл ва амаки ҳатто бирор яқин жигарғўшаси дунёдан ўтганида ҳам бу даражада кўзёш тўкмаган бўлса керак-ов...

Кейинги пайтда пултопар телешоуларда қайсидир русумдаги машина ё қимматбаҳо буюм ютуққа чиқиб қолгудек бўлса, мана шунақа йиғлаш модага айланиб борапти. Охири бахайр

маймак. Бу масаланинг бир жиҳати. Лекин танганинг ортида қандай гуруҳ ва уйдабурон "тадбиркор"лар манфаати тургани бизга ҳали қоронғи.

Яқинда телевидение орқали зўр бериб тарғиб этилаётган бу каби ўнлаб шоулар ҳақида таниқли олимлардан бири муносабат билдириб, "Бундай кўринишдаги шоу ташкилотчиларининг асосий мақсади оддий одамларнинг ишонч ва умидларини суиистеъмоқ қилиш эвазига моддий бойлик орттиришдан бошқа нарсаси эмас. Аксарият ривожланган, тараққий этган давлатларда бундай кўнгличар ўйинларга деярли эҳтиёж йўқ", деганида минг қара ҳақ эди.

Яна бошқа иштибоҳ ҳам кўн-гилдан ўтаётди. Балки одамлар куну тун телевидение орқали намойиш этилаётган юзлаб (балки минглабдир) кўрсатув, шоу ва дастурларнинг савияси, томошабин қалбига йўл тополмаётгани боис ўзларини андармон қилиш, чалғитиш учун шундай тасодифий омадларга ишониб қолаётган бўлиши ҳам мумкин-ку. Билмадим, қолгани ўзингизга ҳавола, лекин мен шундан кўра аламлини кетмон ё китобдан олганим маъқул деб ҳисоблайман. Нима дейсиз?

Эркин томошабин

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Меҳнат ва иқтимоий масалалар қўмитаси раиси, О'зЛиДеР фракцияси аъзоси, партия Сийёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Мавлуда Хўжаевага акаси Исмоил Раҳимовнинг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

MUASSIS:
TADBIRKORLAR VA
ISHBILARMONLAR
HARAKATI —
O'ZBEKISTON
LIBERAL-
DEMOKRATIK
PARTIYASI

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Таҳрир хайъати:

Ақтам ХАЙТОВ Аҳмад ШОҶИМОНОВ
Бахтиёр ЯҚУБОВ Тўлқин ЭШНАЗАРОВ
Алишер СУЛТОНОВ Виктор ПАК
Мавлуда ХЎЖАЕВА Насимжон АЛИМОВ
Сирожиддин САЙИДИД Асиядин АЛМАРДОНОВ
(бош муҳаррир ўринбосари)

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўчаси 73-йў.

Электрон почта:
xxi.asr@gmail.uz

Телефонлар:

қабулхона — 71 215-63-80
(тел./факс).

Котибият — 71 281-40-17

Обуна ва реклама
бўлими —
71 215-60-45, 71 255-68-50

"XXI asr" иқтимоий-сийёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди.

Корхона манзили:

Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-йў.
Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди.

Ҳажми — 4 босма табоқ.

Буюртма рақами: Г — 658 Тираж: 5832

Баҳоси келишилган нархда.
Ўза якуни — 22:40

Топширилди — 01:10

Таҳририятга келган қўлхатлар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

© "XXI asr" дан олинган маълумотларга маъна сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнёр

Маъруфжон Раҳмонов

томонидан саҳифаланди.

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406

12 456

Набатчи муҳаррирлар:

Фаррух ЖАББОРОВ, Эбед ШОЙИМҚУЛОВ.